OPOREZIVANJE DOHOTKA OD NESAMOSTALNOG RADA: USPOREDBA REPUBLIKA HRVATSKA I ČEŠKA REPUBLIKA

Knapova, Željka

Master's thesis / Specijalistički diplomski stručni

2017

Degree Grantor / Ustanova koja je dodijelila akademski / stručni stupanj: **University of Split, Faculty of economics Split / Sveučilište u Splitu, Ekonomski fakultet**

Permanent link / Trajna poveznica: https://urn.nsk.hr/urn:nbn:hr:124:934670

Rights / Prava: In copyright / Zaštićeno autorskim pravom.

Download date / Datum preuzimanja: **2024-03-28**

Repository / Repozitorij:

REFST - Repository of Economics faculty in Split

zir.nsk.hr

UNIVERSITY OF SPLIT

dabar
DIGITALNI AKADEMSKI ARHIVI I REPOZITORIJI

SVEUČILIŠTE U SPLITU
EKONOMSKI FAKULTET

ZAVRŠNI RAD

OPOREZIVANJE DOHOTKA OD NESAMOSTALNOG RADA: USPOREDBA REPUBLIKA HRVATSKA I ČEŠKA REPUBLIKA

Mentor:
Dr.sc.izv.prof. Željana Aljinović Barać

Student:
Željka Knapova, 5150701

Split, prosinac, 2017.

Sadržaj:

1. UVOD **4**

2. ZAKONSKI OKVIR OPOREZIVANJA DOHOTKA OD NESAMOSTALNOG RADA U REPUBLICI HRVATSKOJ **6**

2.1. Zakonodavni okvir u Republici Hrvatskoj **6**

2.2. Nerezident i rezident **7**

2.3. Radnik **7**

2.4. Minimalna plaća **8**

2.5. Osobni odbitak **8**

2.6. Stope poreza na dohodak **10**

2.7. Prirez porezu na dohodak **11**

2.8. Obvezni doprinosi **11**

3. POJMOVNO ODREĐIVANJE DOHOTAKA OD NESAMOSTALNOG RADA **14**

3.1. Primici po osnovi nesamostalnog rada (plaća) **16**

3.2. Primici koji se ne smatraju primicima od nesamostalnog rada **18**

3.3. Izdaci po osnovi nesamostalnog rada **19**

4. ZAKONSKI OKVIR OPOREZIVANJA OD NESAMOTALNOG RADA U ČEŠKOJ REPUBLICI **20**

4.1. Rezident i nerezident **20**

4.2. Radnik **21**

4.3. Minimalna plaća **21**

4.4. Osobni odbitak **21**

4.5. Stopa poreza na dohodak **22**

4.6. Solidarna naknada **22**

4.7. Obvezni doprinosi **22**

5. KOMPARATIVNA ANALIZA IZMEĐU REPUBLIKE HRVATSKE I ČEŠKE REPUBLIKE **24**

5.1. Primjeri obračuna plaće u Republici Hrvatskoj **24**

5.1.1. Primjer obračuna plaće s osobnim odbitkom 24

5.1.2. Primjer obračuna plaće s osobnim odbitkom i jednim djetetom 26

5.1.3. Primjer obračuna plaće s osobnim odbitkom i četvero djece 27

5.1.4. Primjer obračuna bolovanja na teret poslodavca 28

5.1.5. Primjer obračuna plaće od 45.000,00 kn 30

5.2. Primjeri obračuna plaće u Češkoj Republici **31**
5.2.1. Primjer obračuna plaće s osobnim odbitkom 31
5.2.2. Primjer obračuna plaće s osobnim odbitkom i jednim djetetom 33
5.2.3. Primjer obračuna plaće s osobnim odbitkom i četvero djece 34
5.2.4. Primjer obračuna bolovanja na teret poslodavca 35
5.2.5. Primjer obračuna plaće od 45.000,00 kn (140.560,00 Kč) 37
5.3. Plaća s osobnim odbitkom **38**
5.4. Plaća sa osobnim odbitkom i jednim djetetom **39**
5.5. Plaća s osobnim odbitkom i četvero djece **40**
5.6. Plaća sa obračunatim bolovanjem **40**
5.7. Plaća od 45.000,00 ..... **41**
5.8. Tablica i grafikoni - komparativni prikazi poreza na dohodak od nesamostalnog rada **42**
6. ZAKLJUČAK **45**
LITERARURA **47**
PRILOZI **49**
SAŽETAK **50**
SUMMARY **50**

1. UVOD

Oporezivanje dohotka od nesamostalnog rada u zemljama Europske unije nije jednako, već ovisi o specifičnostima pojedinog nacionalnog regulatornog i poreznog okvira. Porez na dohodak jedan je od najznačajnijih i najizdašnijih fiskalnih instrumenata prikupljanja novca te postoji potreba za analizom ukupnog poreznog opterećenja dohotka od nesamostalnog rada, kako bi se utvrdilo ukupno porezno opterećenje za poreznog obveznika.

Cilj rada je istražiti temeljne odrednice oporezivanja dohotka od nesamostalnog rada u dvije zemlje Europske unije, Republici Hrvatskoj i Češkoj Republici. Također, utvrdit će se i analizirat sličnost i razlike poreznog tereta prema načinima i mjeri oporezivanja za porezne obveznike.
Smatra se kako je porezno opterećenje u zemljama Europske unije puno niže u odnosu na porezno opterećenje u Republici Hrvatskoj, zato nam je cilj prikazati kako se obračunava porez od nesamostalnog dohotka, koja su pravila, a koje su posebnosti te ćemo komparacijom dviju zemalja vidjeti razlike i sličnosti.

Literatura rada je unaprijed zadana s obzirom na zakonske propise i akte koji se bave tematikom rada. Završni rad je pisan korištenjem dostupnih sekundarnih izvora. U izradi ovoga rada, na početku se koristila deskriptivna metoda koja se temelji na teorijskom i praktičnom tumačenju poreznih sustava. Metoda analize i sinteze uz metode pretraživanja dostupnih baza podataka, koji su najvećim djelom dostupni preko važećih zakona, pravilnika, knjiga, stručnih časopisa te Internet izvora.
Kod analize sličnosti i razlike poreznog tretmana prema načinima i mjeri oporezivanja za porezne obveznike koristila se metoda komparacije. Na kraju rada, koristeći se metodom sinteze, definiran je zaključak.

Ovaj rad podijeljen je u pet glavnih poglavlja.
U uvodu se definira problem istraživanja, ciljevi rada, metode rada i struktura rada.
U drugom poglavlju pojmovno je određen dohodak od nesamostalnog rada prema Zakonu o dohotku. Fokus je na teorijskom aspektu oporezivanja dohotka od nesamostalnog rada.

U trećem poglavlju opisujemo Zakonski okvir oporezivanja dohotka od nesamostalnog rada u Republici Hrvatskoj i Češkoj Republici. U ovom poglavlju istražili smo osnovne pojmove, tko je obveznik plaćanja poreza, financijska uloga, tehnike oporezivanja, stope poreza.
U četvrtom poglavlju prikazujemo obračun u dvije zemlje Europske unije tj. računovodstveno pratimo oporezivanje dohotka od nesamostalnog rada te uspoređujemo i analiziramo dvije zemlje Europske unije.
Peto poglavlje je zaključak u kojem ćemo objasniti, na temelju dobivenih podataka, izračuna i analiza, vlastiti osvrt oporezivanja dohotka od nesamostalnog rada.
U šestom poglavlju prikazujemo izvore literature, sažetak na hrvatskom i engleskom jeziku s tri ključne riječi.

2. ZAKONSKI OKVIR OPOREZIVANJA DOHOTKA OD NESAMOSTALNOG RADA U REPUBLICI HRVATSKOJ

Prvi Zakon o porezu na dohodak donesen je 1993. godine, koji je stupio na snagu 1. siječnja 1994. godine. Ovim je zakonom postavljen temelj oporezivanja dohotka u Hrvatskoj i zadržan je do danas uz određene izmjene.

Od tada su se dogodile brojne promjene u smislu obuhvata oporezivog dohotka, veličine osobnog odbitka, rasporeda poreznih stopa, broja olakšica i načina oporezivanja pojedinih vrsta dohotka.

Zakon o porezu na dohodak je od 1993. do 2015. godine mijenjan osamnaest puta, odnosno porez na dohodak mijenja se u prosjeku jedanput godišnje.

Slična je situacija s Pravilnikom o načinu obračunavanja i plaćanja poreza na dohodak od nesamostalnog rada, te s pratećim zakonima o doprinosima i zakonima o financiranju jedinica lokalne samouprave koji su usko vezani uz praktičnu primjenu poreza na dohodak.[1]

2.1. Zakonodavni okvir u Republici Hrvatskoj

Dohodak od nesamostalnog rada u Republici Hrvatskoj obuhvaćen je:

- **Zakon o porezu na dohodak** NN 177/04, 73/08, 80/10,114/11, 22/12, 144/12, 43/13, 120/13, 125/13, 148/13, 143/14, 136/15 i odluka USRH 83/14.
- **Pravilnik o porezu na dohodak** NN 95/05, 96/06, 68/07, 146/08, 2/09, 9/09 – ispravak, 146/09, 123/10, 137/11, 61/12, 79/13, 160/13, 157/14 i 137/15.

Na materiju oporezivanja dohotka odnosi se i:

- **Zakon o doprinosima** NN 84/08, 152/08, 94/09, 18/11, 22/12, 144/12, 148/13, 41/14, 143/14 i 115/16 te
- **Pravilnik o doprinosima** NN 2/09, 9/09 – ispravak 97/09, 25/11, 61/12, 86/13, 157/14, 137/15

Porezni obveznici koji ostvaruju primitke od rada i osiguranici u sustavu zdravstvenog i mirovinskog osiguranja i po toj osnovi uplaćuju doprinose.

[1] http://web.efzg.hr/dok/fin/nsokol//4 DOHODAK I POREZ NA PROMET NEKRETNINA 2015.pptx.

2.2. Nerezident i rezident

U ugovorima o izbjegavanju dvostrukog oporezivanja što su sklopljeni između Republike Hrvatske i drugih država za nerezidenta se koristi pojam „rezident druge države ugovornice" koji prema propisima Republike Hrvatske u njoj podliježe oporezivanju na temelju svoga prebivališta, boravišta, mjesta uprave ili nekoga drugog obilježja slične prirode, te ostvarivanju dohotka iz izvora u Republici Hrvatskoj ili imovine u Republici Hrvatskoj. Ako je osoba rezident obiju država ugovornica, onda se njezin status određuje na ovaj način:

1. fizička osoba je rezident samo one države u kojoj ima prebivalište, a ako ima prebivalište u objema državama onda je rezident samo one države s kojom ima uže osobne i gospodarske veze (središte životnih interesa),
2. ako se ne može odrediti u kojoj državi fizička osoba ima središte životnih interesa, ili ako ni u jednoj državi nema prebivalište, tada je ta osoba rezident samo one države u kojoj ima uobičajeno boravište,
3. ako fizička osoba ima uobičajeno boravište u objema državama, ili ga nema ni u jednoj od njih, tad je rezident samo one države čiji je državljanin,
4. ako je fizička osoba državljanin obiju država, ili nije državljanin niti jedne od njih, nadležna tijela država ugovornica pitanje rezidentnosti osobe rješavaju dogovorno,
5. kad je osoba, koja nije fizička osoba, rezident obiju država ugovornica smatra se rezidentom samo one države ugovornice u kojoj joj je mjesto stvarne uprave[2].

2.3. Radnik

Radnik koji prima plaću obveznik je poreza na dohodak od nesamostalnog rada, prireza porezu na dohodak i doprinosa iz plaće. Obveznik obračuna, obustave i uplate navedenih davanja u ime radnika je poslodavac[3].

1. Porez na dohodak od nesamostalnog rada plaća se na bruto plaću umanjenu za iznos doprinosa (20 %) i osobnog odbitka što čini poreznu osnovicu. Osobni odbitak je 3.800,00 kn mjesečno i može se uvećavati ovisno o životnim okolnostima (uzdržavani članovi obitelji, invaliditet).

[2] https://www.porezna-uprava.hr/baza_znanja/Stranice/Nerezident.aspx
[3] https://www.porezna-uprava.hr/Gradani/Stranice/Place%20i%20mirovine/Radnik.aspx

2. Prirez porezu na dohodak plaća se na iznos poreza na dohodak i to u slučaju kada radnik ima prebivalište odnosno uobičajeno boravište na području općine ili grada koji su svojom odlukom propisali prirez porezu na dohodak.
3. Doprinosi iz plaće plaćaju se za mirovinsko osiguranje u iznosu od 20 % bruto plaće (za osobe u drugom stupu mirovinskog osiguranja plaća se 15 % na temelju generacijske solidarnosti, a 5 % na temelju individualne kapitalizirane štednje) [4].

2.4. Minimalna plaća

Za 2017. godinu primjenjuje se nova svota minimalne bruto plaće. Na temelju čl. 7. Zakona o minimalnoj plaći (Nar. nov., br. 39/13.), Vlada Republike Hrvatske je na sjednici održanoj 8. prosinca 2016. godine donijela novu Uredbu o visini minimalne plaće objavljenu u Narodnim novinama 115/16[5].

Visina minimalne plaće za razdoblje od 1. siječnja 2017. godine do 31. prosinca 2017. godine utvrđuje se u bruto iznosu od 3.276,00 kuna a odnosi se na puno radno vrijeme.

U 2016 godinu bruto minimalna plaća iznosila je 3.120,00 kn što je razlika u iznosu od 156,00 kn u odnosu na 2017 godinu.

2.5. Osobni odbitak

Osnovica osobnog odbitka iznosi 2.500,00 kuna.

Osnovni osobni odbitak i dijelovi osobnog odbitka za uzdržavane članove uže obitelji i djecu te invalidnost/tjelesno oštećenje izračunavaju se primjenom propisanih koeficijenata i osnovice iz stavka 1. ovoga članka.

Poreznom obvezniku se ostvareni dohodak iz članka 13. ovoga Zakona umanjuje za osnovni osobni odbitak u visini 3.800,00 kuna, izračunat kao koeficijent 1,5 osnovice osobnog odbitka iz stavka 1. ovoga članka zaokruženo na stoticu, i to za svaki mjesec poreznog razdoblja za koji se utvrđuje porez na dohodak[6].

Rezident može uvećati osnovni osobni odbitak iz stavka 2. ovoga članka u visini:

---

[4] https://www.porezna-uprava.hr/Gradani/Stranice/Place%20i%20mirovine/Radnik.aspx

[5] Uredba o visini minimalne plaće.: NN 115/16, čl.1.

[6] Uljanović, I., Bartolec, S. (2015): Osobni odbitak - značajke, povijesni pregled i izmjene, Porezni vjesnik, (1), str. 46-50

Tablica 1: Osobni odbitak

R. br.	Osnova za uvećanje osnovnog osobnog odbitka	Koeficijent	Mjesečni iznos (u kunama i lipama)
1	**2**	**3**	**4**
1.	Uzdržavani članovi uže obitelji	**0,7**	1.750,00
2.	Prvo uzdržavano dijete	**0,7**	1.750,00
3.	Drugo uzdržavano dijete	**1,0**	2.500,00
4.	Treće uzdržavano dijete	**1,4**	3.500,00
5.	Četvrto uzdržavano dijete	**1,9**	4.750,00
6.	Peto uzdržavano dijete	**2,5**	6.250,00
7.	Šesto uzdržavano dijete	**3,2**	8.000,00
8.	Sedmo uzdržavano dijete	**4,0**	10.000,00
9.	Osmo uzdržavano dijete	**4,9**	12.250,00
10.	Deveto uzdržavano dijete	**5,9**	14.750,00
11.	Za svako daljnje uzdržavano dijete koeficijent osnovnoga osobnog odbitka progresivno se uvećava se za 1,1 … više u odnosu prema koeficijentu za prethodno dijete		
12.	Invalidnost poreznog obveznika, svakog uzdržavanog člana uže obitelji i svakog uzdržavanog djeteta	**0,4**	1.000,00
13.	Invalidnost utvrđena po jednoj osnovi 100% i/ili korištenje, na temelju posebnih propisa, prava na doplatak za pomoć i njegu poreznog obveznika odnosno prava na osobnu invalidninu, svakog uzdržavanog člana uže obitelji i svakog uzdržavanog djeteta. Korištenje uvećanja osnovnog osobnog odbitka po ovoj osnovi isključuje korištenje uvećanja osnovnog osobnog odbitka iz red. br. 12.	**1,5**	3.750,00

Izvor: Zakon o porezu na dohodak NN 115/16, čl.14., st. 4.

Djecom se u smislu stavka 4. ovoga članka smatraju djeca koju roditelji, posvojitelji, udomitelji i skrbnici uzdržavaju. Djecom se smatraju i djeca nakon završetka redovnog školovanja do prvog zapošljavanja.

Uzdržavanim članovima uže obitelji u smislu stavka 4. ovoga članka smatraju se bračni drug, roditelji poreznog obveznika, djeca nakon prvog zaposlenja te punoljetne osobe kojima je porezni obveznik imenovan skrbnikom prema posebnom zakonu.

Osobama s invaliditetom u smislu stavka 4. ovoga članka smatraju se fizičke osobe – porezni obveznik i/ili uzdržavani članovi njegove uže obitelji i uzdržavana djeca kojima je rješenjem donesenim prema propisima o mirovinskom osiguranju, zaštiti vojnih i civilnih invalida rata, socijalnoj skrbi, odgoju i obrazovanju te prema drugim posebnim propisima utvrđena invalidnost ili tjelesno oštećenje.

Osobni odbitak poreznog obveznika čini osnovni osobni odbitak uvećan za dijelove i iznose osobnog odbitka na koje porezni obveznik ostvaruje pravo pod uvjetima propisanim ovim Zakonom[7].

2.6. Stope poreza na dohodak

Tablica 2: Stope poreza na dohodak na mjesečnoj osnovici

Mjesečna porezna osnovica (u kunama)	**Stopa u %**
Od 0,00 do 17.500,00 kn	24 %
Iznad 17.500,00 kn do neograničeno	36 %

Izvor: Izrada autora

Tablica 3:Stope poreza na dohodak na godišnjoj osnovici

Godišnja porezna osnovica (u kunama)	**Stopa u %**
Do 210.000,00 kn	24 %
Iznad 210.000,00 kn	36 %

Izvor: Izrada autora

[7] Zakon o porezu na dohodak NN 115/16, čl. 14., st. 5.-8.

2.7. Prirez porezu na dohodak

Prirez porezu na dohodak služi za financiranje jedinica lokalne samouprave. Osnovica za plaćanje prireza je porez na dohodak.

Prirez se plaća prema mjestu prebivališta ili mjestu uobičajenog boravišta na području općine ili grada koji imaju obvezu plaćanja prireza[8].

Tablica 4: Stope prireza u Republici Hrvatskoj

Stope prireza u Republici Hrvatskoj	
OPĆINA	DO 10 %
GRAD ISPOD 30.000 STANOVNIKA	DO 12 %
GRAD IZNAD 30.000 STANOVNIKA	DO 15 %
GRAD ZAGREB	DO 30 %

Izvor. Izrada autora

Međutim, ako je osoba samac ili osoba koja zajedno s obitelji ima uobičajeno boravište u nekom mjestu u kojem, u stvari, živi trajno, a prebivalište u nekom mjestu na adresi na koju glasi njegova osobna iskaznica, obvezna je plaćati prirez prema mjestu gdje ima uobičajeno boravište odnosno gdje, u pravilu, živi bez obzira na to na koju adresu mu je izdana osobna iskaznica[9].

2.8. Obvezni doprinosi

Doprinosi kao i porezi su javna davanja državi, ali razlika je u tome da za doprinose točno znamo za što se prikupljaju i zašto se troše.

Doprinose dijelimo na doprinose iz plaće i doprinose na plaću.

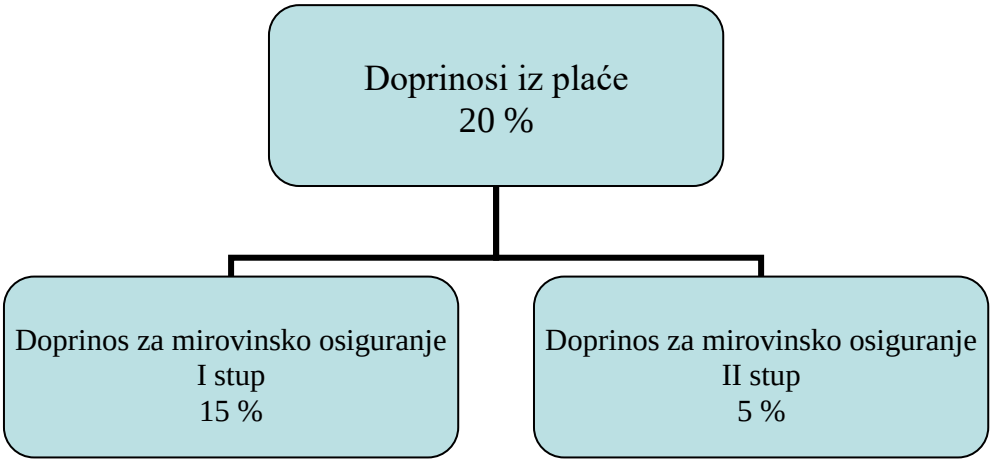
Obveznik mirovinskog doprinosa za I i II stup je radnik jer su ti doprinosi sastavni dio plaće koji on izdvaja za starost, ali te je doprinose obvezan obračunati i uplatiti poslodavac pri isplati plaće. Za ove doprinose iz plaće smanjuje se neto plaća zaposlenika[10].

---

[8] https://www.porezna-uprava.hr/HR_porezni_sustav/Stranice/prirez_porezu_na_dohodak.aspx.

[9] Božina,A., Damjanović Novak, Z., Miletić, A., Turković-Jarža, L., Vidović, A., Vuk, J. (2015): Obračun plaća, naknada, drugog dohotka uz prikaz u JOPPD-u, RRIF plus, Zagreb, str. 22.

[10] Ibid. str.3.

Slika 1: Doprinosi iz plaće
Izvor: Prikaz autora

- **doprinos za mirovinsko osiguranje I. stup :**

Prvi stup čini obvezno mirovinsko osiguranje na temelju generacijske solidarnosti. Prema zakonu, svi zaposleni osiguranici u ovaj stup izdvajaju 15 % bruto plaće. Zaposlenicima osiguranim samo u I. stupu mirovinskog osiguranja smatraju se oni zaposlenici i osobe izjednačene s njima prema posebnim propisima koje su na dan početka primjene II. stupa (1. siječnja 2002.) imale 40, više od 40, a manje od 50 godina života i odlučile se na obvezno osiguranje samo u I. stupu. Isto tako, zaposleni osiguranici koji su na taj dan imali navršenih 50 ili više godina života obvezno su osigurani samo u I. stupu mirovinskog osiguranja koji iznosi 20 %.

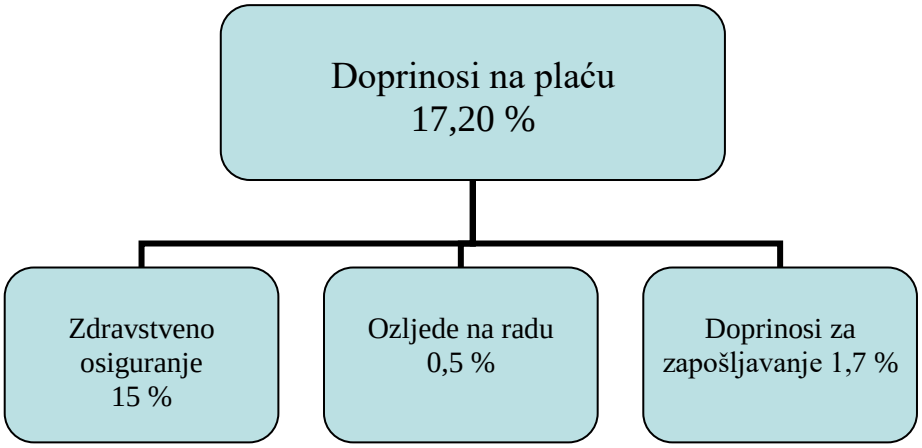
- **doprinosi za mirovinsko osiguranje II. Stup:**

Drugi stup čini obvezno mirovinsko osiguranje za starost, na temelju individualne kapitalizirane štednje. U II. stupu osiguran je isti krug osoba koje imaju svojstvo osiguranika u I. stupu, ali koje su na dan početka primjene II. stupa (1. siječnja 2002.) ili u trenutku stupanja u osiguranje (zaposlenje ili samostalna djelatnost, odnosno osiguranje prema drugoj osnovi) bile mlađe od 40 godina, kao i osobe koje su 2002. godine bile starije od 40, a mlađe od 50 godina života, ako su se odlučile za osiguranje u II. stupu.

Iz bruto plaće svakog osiguranika uplaćuje se 5 % doprinosa u obvezni mirovinski fond koji je osiguranik sam odabrao[11].

Poslodavac je obveznik plaćanja doprinosa na plaću, obračunavaju se na bruto plaću.

[11] https://www.rmf.hr/default.aspx?id=99

Slika 2: Doprinosi na plaću
Izvor: Prikaz autora

3. POJMOVNO ODREĐIVANJE DOHOTKA OD NESAMOSTALNOG RADA

Porezi su obvezna davanja koja bez izravne i trenutačne protuusluge država uzima od osoba i poduzeća da bi pomoću prikupljenog novaca financirala javne rashode. Drugim riječima, svi moramo plaćati dio svojih prihoda državi da bi nam ona za uzvrat osigurala javne usluge kao što su obrazovanje, zdravstvena zaštita, javna sigurnost, briga za starije i siromašne članove društva i slično. U toj definiciji važne su dvije stvari: porezi su obvezna davanja i za plaćene poreze nema trenutačne izravne protuusluge[12].

Hrvatski porezni sustav utemeljen je na skupu izravnih i neizravnih poreza predočenih u sljedećoj tablici:

Tablica 5: Podjela poreza

TEMELJNI IZRAVNI POREZI	**TEMELJNI NEIZRAVNI POREZI**
- Porez na dobit - Porez na dohodak - Prirez porezu na dohodak	- Porez na dodanu vrijednost - Trošarine - Porez na promet nekretnina

Izvor: www.ijf.hr/porezni_vodič/1-07/1.pdf

Izravni porezi su oni koji se u državnu blagajnu uplaćuju osobno ili ih uplaćuje poslodavac. Ti se porezi zaračunavaju u određenom postotku na dohodak ili imovinu i po pravilu se ne mogu prevaliti na drugoga. To znači da onaj tko porez plaća, porez i snosi (npr. porez na dohodak koji plaćamo iz plaće, autorskog honorara ili obrta te porez na dobit koji plaćaju poduzeća).

Neizravne poreze ne snosi onaj tko ih uplaćuje u proračun, već ih najčešće prevaljuje na druge. Obveznici neizravnih poreza kroz cijenu svojih dobara i usluga prevaljuju teret tih poreza na krajnjeg potrošača, tj. na građane. Najpoznatiji neizravni porez je porez na dodanu vrijednost (PDV)[13].

Porez na dohodak je jedan od najznačajnijih poreznih oblika svakog suvremenog sustava[14].

[12] http://www.ijf.hr/porezni_vodic/05-05/porezi.pdf
[13] Kesner-Škreb, M., Kuliš, D.: Porezni vodič za građane, Institut za javne financije, Zagreb, Zaklada Friedrich Ebert, 2010., str.11.
[14] http://web.efzg.hr/dok/fin/nsokol//4 DOHODAK I POREZ NA PROMET NEKRETNINA 2015.pptx.

Oporezivanje dohotka je financijski izdašno, a kroz njega se mogu jednako učinkovito ostvariti i ekonomski i socijalni ciljevi fiskalne politike.
Dohodak se definira kao razlika primitaka i izdataka nastalih tijekom poreznog razdoblja, koji se utvrđuje načelom blagajne, tj. tek nakon primljenih uplata odnosno obavljenih isplata.

Porez na dohodak plaća se na pet oblika dohotka[15]:

- na dohodak od nesamostalnog rada
- na dohodak od samostalne djelatnosti
- na dohodak od imovine i imovinskih prava
- na dohodak od kapitala
- na dohodak od osiguranja

Obveznik poreza na dohodak je domaća i inozemna fizička osoba koja ostvaruje dohodak. Dakle, porezni je obveznik pojedinac, a ne poduzeće. Tim se pojedincima smatraju oni koji primaju plaću, mirovinu ili autorski honorar, realizira dividenda, ostvaruje dohodak prodajom imovine, posjeduju obrt koji mu donosi dohodak.

Prilikom oporezivanja dohotka primjenjuje se egzistencijski minimum, ili u Republici Hrvatskoj osobni odbitak.
To je fiksno definiran novčani iznos koji se odbija od porezne osnovice svakom poreznom obvezniku, bez obzira na njegovu poreznu mogućnost.
Država se kod svih poreznih obveznika u sustavu poreza na dohodak, odriče od oporezivanja nekog minimuma potrebnog za zadovoljavanje osnovnih životnih potreba pojedinca na mjesečnoj bazi.

Razlika između primitaka (plaće) u novcu i u naravi što su ostvareni u poreznom razdoblju i doprinosa za obvezna osiguranja iz tih primitaka što su uplaćeni u istom poreznom razdoblju[16].

[15] Zakon o porezu na dohodak, NN, br. 115/16, čl. 5., st. 2.
[16] Ibid, čl. 12., st. 1.

3.1. Primici po osnovi nesamostalnog rada (plaća)

Primicima po osnovi nesamostalnog rada (plaćom) smatraju se:

1. svi primici koje poslodavac u novcu ili u naravi isplaćuje ili daje radniku po osnovi radnog odnosa, prema propisima koji uređuju radni odnos, a to su:

a. plaća koju poslodavac isplaćuje radnicima u svezi sa sadašnjim radom, prijašnjim radom po osnovi prijašnjeg radnog odnosa bez obzira na sadašnji status te osobe – umirovljenik ili neki drugi status, i to ako se radi o plaći za rad koji je obavljen za vrijeme radnog odnosa i možebitne druge isplate na koje je radnik imao pravo u vrijeme toga radnog odnosa neovisno kada je u toj godini prestao radni odnos, odnosno raskinut ugovor o radu ili budućim radom po osnovi sadašnjeg radnog odnosa

b. primici po osnovi naknada, potpora, nagrada i drugog, koje poslodavac isplaćuje ili daje radnicima iznad propisanih iznosa

c. plaća koju radniku umjesto poslodavca isplati druga osoba

d. naknada članu uprave i/ili izvršnom direktoru koji kao radnik u radnom odnosu obavlja određene poslove za poslodavca sukladno zakonu kojim se uređuju radni odnosi

e. premije osiguranja koje poslodavci plaćaju za svoje radnike po osnovi životnog osiguranja, dopunskog, dodatnog i privatnoga zdravstvenog osiguranja, dobrovoljnoga mirovinskog osiguranja iznad propisanog iznosa i osiguranja njihove imovine

f. svi drugi primici koje poslodavac isplaćuje ili daje radniku vezano uz radni odnos i odnos poslodavca i radnika bez obzira na oblik i način isplate ili temelja za isplatu, osim ako je ovim Zakonom drukčije uređeno. [17]

Primicima po osnovi nesamostalnog rada smatraju se i:

1. mirovine ostvarene na temelju prijašnjih uplata doprinosa za obvezno mirovinsko osiguranje

[17] Zakon o porezu na dohodak, NN 115/16, čl. 21.,st.1

2. mirovine koje isplaćuju osiguravatelji na temelju prijašnjih uplata poslodavca za dokup dijela mirovine svojim radnicima u vrijeme njihovog umirovljenja, ako su te uplate bile oslobođene oporezivanja
3. mirovine koje se isplaćuju poduzetnicima koji su obavljali samostalnu djelatnost, poduzetnicima koji su plaćali porez na dobit i drugim osobama na temelju prijašnjih uplata doprinosa u propisano obvezno osiguranje, a koji su bili porezno dopustivi izdatak ili rashod i/ili
4. mirovine rezidenata ostvarene u inozemstvu.

Primicima u naravi smatraju se korištenje zgrada, prometnih sredstava, povoljnije kamate pri odobravanju kredita, dodjela ili opcijska kupnja vlastitih dionica po povoljnijim uvjetima i druge pogodnosti koje poslodavci i isplatitelji primitka, odnosno plaće iz stavaka 1. i 2. ovoga članka daju radnicima i fizičkim osobama koje ostvaruju primitke iz stavaka 1. i 2. ovoga članka. Primitkom po osnovi povoljnijih kamata smatra se razlika između ugovorene niže i stope kamate od 3% godišnje, osim kamata po kreditima koji se daju ili subvencioniraju iz proračuna, ali ne radnicima uprave.

Iznimno od stavka 1. ovoga članka, primicima od nesamostalnog rada (plaćom) ne smatraju se primici koje poslodavci i isplatitelji tih primitaka isplaćuju svojim radnicima i drugim fizičkim osobama koje ostvaruju primitke (plaću), i to:

1. primici po osnovi autorskih naknada pod uvjetom da se autorske naknade isplaćuju na temelju ugovora o autorskim pravima i srodnim pravima sklopljenih između poslodavca/isplatitelja primitaka od nesamostalnog rada (plaće) i tih osoba za autorsko djelo i drugim uvjetima u skladu s propisima koji uređuju autorska i srodna prava te pod uvjetom da autorsko djelo nije stvoreno radom u radnom odnosu izvršavajući svoje obveze prema ugovoru o radu, pravilniku o radu, kolektivnom ugovoru ili posebnom propisu
2. primici po osnovi rada članova skupština i nadzornih odbora trgovačkih društava, upravnih odbora, upravnih vijeća i drugih njima odgovarajućih tijela drugih pravnih osoba, pod uvjetom da radnik istodobno nije član uprave ili izvršni direktor kod poslodavca ili isplatitelja te da je primitak ostvaren temeljem rada predstavnika radnika u organu poslodavca sukladno odredbama zakona kojim se uređuju radni odnosi i drugih posebnih propisa i/ili

3. Primici iz stavka 4. ovoga članka smatraju se drugim dohotkom prema članku 39. ovoga Zakona.

Radnicima, u smislu stavka 1. točke 1. ovoga članka, smatraju se i službenici, namještenici i druge osobe koje su u radnom odnosu, prema propisima koji uređuju radni odnos[18].

3.2. Primici koji se ne smatraju primicima od nesamostalnog rada

Primicima od nesamostalnog rada ne smatraju se primici koje poslodavac i isplatitelj primitka odnosno, plaće omogućuje radnicima i fizičkim osobama koje ostvaruju primitke iz članka 21. stavka 1. ovoga Zakona te fizičkim osobama koje se stručno osposobljavaju za rad bez zasnivanja radnog odnosa u interesu obavljanja djelatnosti poslodavca i isplatitelja primitka, odnosno plaće, i to:

1. uređenje i opremanje radnih prostora i prostora za odmor i prehranu
2. posebna radna odjeća obilježena nazivom ili znakom poslodavca ili isplatitelja primitka, odnosno plaće, u skladu s posebnim propisima o zaštiti na radu te odjeća određena prema posebnim pravilima poslodavca
3. obvezni liječnički pregledi prema posebnim propisima
4. sistematski kontrolni liječnički pregledi ako su omogućeni svim radnicima i fizičkim osobama koje ostvaruju primitke iz članka 21. stavka 1. ovoga Zakona
5. obrazovanje i izobrazba koje su u svezi s djelatnosti poslodavca i isplatitelja primitka, odnosno, plaće i/ili
6. članarine po osnovi članstva u strukovnim komorama koje je, prema posebnim propisima, obvezno za radnike pri obavljanju određenih poslova za poslodavaca i isplatitelja primitka, odnosno plaće[19].

Primicima po osnovi nesamostalnog rada ne smatraju se iznosi koje isplaćuje Hrvatski zavod za mirovinsko osiguranje, i to:

1. naknada plaće hrvatskih branitelja iz Domovinskog rata prema posebnom zakonu od dana stjecanja prava na profesionalnu rehabilitaciju, za vrijeme profesionalne rehabilitacije i od završene profesionalne rehabilitacije do zaposlenja, a najduže 12 mjeseci od dana završetka profesionalne rehabilitacije
2. zaštitni dodatak uz mirovinu planiran u državnom proračunu ili proračunu jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave

[18] Zakon o porezu na dohodak, NN 115/16, čl. 21.,st.1-6
[19] Ibid., čl. 22.,st.1

3. novčana naknada zbog tjelesnog oštećenja
4. doplatak za pomoć i njegu druge osobe
5. naknada plaće invalidu rada s pravom na profesionalnu rehabilitaciju, od dana nastanka invalidnosti do najduže 24 mjeseca od dana završetka profesionalne rehabilitacije i/ili
6. dodatak na mirovinu isplaćen sukladno Zakonu o dodatku na mirovine ostvarene prema Zakonu o mirovinskom osiguranju (»Narodne novine«, br. 79/07. i 114/11.) koji korisniku mirovine pripada za razdoblje do 31. prosinca 2011.

(3) Ako poslodavac i isplatitelj primitka, odnosno plaće i mirovine iz članka 21. ovoga Zakona isplaćuje radniku i fizičkim osobama te umirovljenicima plaću ili mirovinu po sudskoj presudi, sudskoj nagodbi ili izvan sudskoj nagodbi, propisane zatezne kamate isplaćene po toj osnovi ne smatraju se primitkom od nesamostalnog rada i ne podliježu oporezivanju. Primicima po osnovi nesamostalnog rada ne smatraju se niti zatezne kamate isplaćene na temelju arbitražnih odluka u skladu s posebnim propisom, zatezne kamate isplaćene prema rješenju službeničkih sudova te zatezne kamate isplaćene na temelju nagodbi sklopljenih u postupcima za mirno rješenje spora do visine zakonske stope zateznih kamata[20].

3.3. Izdaci po osnovi nesamostalnog rada

Izdacima koji se oduzimaju od primitaka iz članka 21. ovoga Zakona pri utvrđivanju dohotka od nesamostalnog rada smatraju se uplaćeni doprinosi za obvezna osiguranja iz primitka ili doprinosi za mirovinska osiguranja ako su sukladno odredbama zakona kojim se uređuju doprinosi za obvezna osiguranja propisani kao doprinosi koji se utvrđuju na osnovicu, a porezni obveznik je sam za sebe obveznik tako utvrđenih doprinosa[21].

[20] Zakon o porezu na dohodak, NN 115/16, čl. 22.,st.2-3
[21] Ibid., čl. 23.

4. ZAKONSKI OKVIR OPOREZIVANJA OD NESAMOTALNOG RADA U ČEŠKOJ REPUBLICI

Dohodak od nesamostalnog rada u Češkoj Republici obuhvaćen je ovim zakonskim propisima:

- Zakon o porezu na dohodak fizičkih osoba od nesamostalne djelatnosti br. 586/1992., Zbirka zakona[22]
- Zakon o radu br. 262/2006., Zbirka zakona[23]
- Zakon o zapošljavanju br. 435/2004., Zbirka zakona[i24]
- Zakon o osiguranju od bolovanja br. 187/2006., Zbirka zakona[25]
- Zakon o zdravstvenom osiguranju br. 48/1997., Zbirka zakona[26]
- Zakon o mirovinskom osiguranju br. 589/1992., Zbirka zakona[27]

Zakon o dohotku od nesamostalnog rada u Češkoj Republici također je podložan izmjenama te se od 1992 godine šesnaest puta mijenjao.

4.1. Rezident i nerezident

Rezidenti u Češkoj Republici su porezni osiguranici ako na području Češke Republike imaju prebivalište ili se na području Češke Republike zadržavaju barem 183 dana u određenoj godini. Porezni rezidenti imaju poreznu obvezu koja se odnosi na primitke koje ostvare na području Češke Republike a i na primitke koje su zaradili u inozemstvu.

Osiguranici koji se na području Češke Republike zadržavaju samo sa svrhom studiranja ili liječenja su porezni nerezidenti, a imaju poreznu odgovornost koja se odnosi samo na primitke koje bi stekli na području Češke Republike i u slučaju da se u njoj obično zadržavaju.[28]

[22] https://www.zakonyprolidi.cz/cs/1992-586,
[23] https://zakony.centrum.cz/zakonik-prace /2006-262,
[24] https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2004-435,
[25] https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2006-187,
[26] https://www.zakonyprolidi.cz/cs/1997-48,
[27] https://www.zakonyprolidi.cz/cs/1992-592,
[28] http://www.pracepropravniky.cz/zakony/zakon-o-danich-z-prijmu-uplne-zneni,

4.2. Radnik

Radnik je osoba koja je na temelju ugovora o radu zaposlena u poslodavca na puno ili na pola radnog vremena. Radnik za svoj rad od poslodavca prima dohodak od nesamostalnog rada (plaću).[29] Iz svog bruto dohotka plaća mirovinsko , zdravstveno osiguranje i porez na dohodak.

4.3. Minimalna plaća

U Zbirci zakona po naređenju vlade br.336/2016. u 2017. godini dolazi do izmjene minimalne bruto plaće koja iznosi **11.000 Kč = 3.130,00 HRK** (na dan 01.9.2017. g. prema Češkoj narodnoj banci tečaj HRK=3,514 Kč).

U 2016. godini iznosila je 9.900 Kč = 2.817,00 HRK.

Vlada s povećanje minimalne plaće ispunjava svoj cilj da postepeno povećava minimalnu plaću tako da bi se približila 40 postotnom iznosu prosječne plaće. Stoga će minimalna plaća u 2018. godini biti 12.200,00 Kč[30].

4.4. Osobni odbitak

Osnovica osobnog odbitka iznosi **2.070,00 Kč = 589,00 HRK** mjesečno.

Odbitak za uzdržavanu suprugu/supruga moguće je odbiti na godišnjoj razini 24.840,00 Kč = 7.069,00 HRK. Uvjet je da supruga/suprug ne zarade više od 19.351,00 HRK na godišnjoj razini. Osobni odbitak za uzdržavanu suprugu/supruga koji su invalidi iznosi 1.178,00 HRK mjesečno.

Tablica 6: Osobni odbitak u Češkoj Republici

Osobni odbitak	HRK – mj.	Kč - mj. / Kč – god.
Prvo uzdržavano dijete	318,00	1.117,00 / 13.404,00 Kč
Drugo uzdržavano dijete	460,00	1.617,00 / 19.404,00 Kč
Treće uzdržavano i svako slijedeće dijete	574,00	2.017,00 / 24.204,00 Kč
Prvo dijete invalid	636,00	2.234,00 / 26.808,00 Kč
Drugo dijete invalid	920,00	3.234,00 / 38.808,00 Kč
Treće uzdržavano dijete invalid i svako slijedeće	1.148,00	4.034,00 / 48.408,00 Kč

Izvor: Izrada autora

[29] https://business.center.cz/business/pojmy/
[30] https://www.mpsv.cz/files/clanky/28272/

4.5. Stopa poreza na dohodak

U Češkoj Republici stopa poreza na dohodak je samo jedna a iznosi **15 % .**

Osnovica za izračun poreza na dohodak je super bruto plaća.

Super bruto plaća = bruto plaća + zdravstveno osiguranje + mirovinsko osiguranje koje plaća poslodavac.

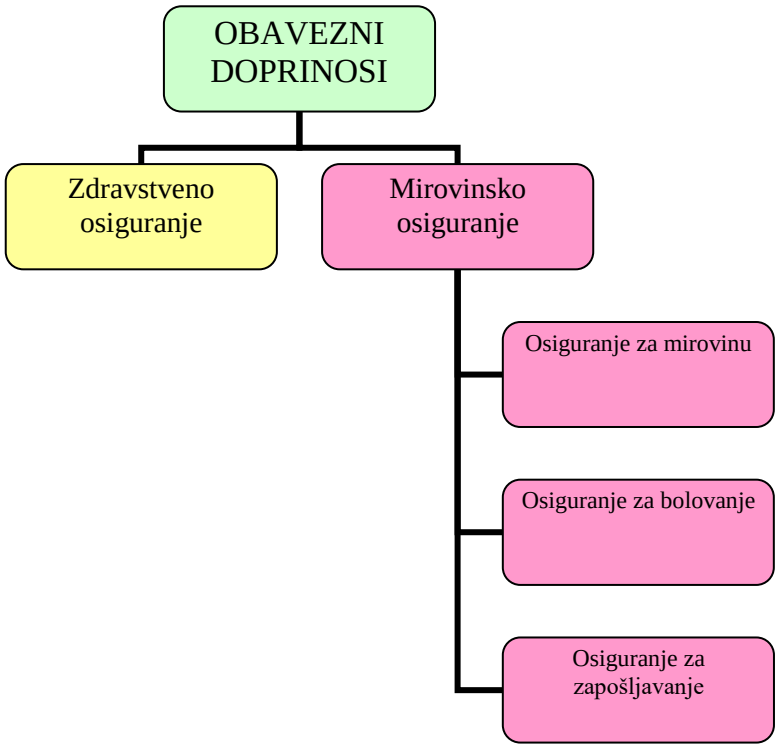
4.6. Solidarna naknada

Solidarna naknada uvedena je prvi put 2013. god. i trebala je biti obračunavana do konca 2015. god., ali nova Vlada je ostavila kao trajnu progresiju poreza iz dohotka fizičkih osoba.

U praksi to znači, da ako mjesečni primici osiguranika prijeđu četverostruki iznos prosječne plaće (4 x 28.232 Kč= 112.928 Kč = 32.137 HRK), plaćat će porez od 7 %[31].

4.7. Obvezni doprinosi

Doprinose dijelimo na doprinose koje plaća zaposlenik i koje plaća poslodavac. Doprinosi koji se obračunavaju prikazani su na sljedećem grafikonu[32].

Slika 3: Prikaz obveznih doprinosa u Češkoj Republici
Izvor: Prikaz autora

[31] https://www.investujeme.cz/clanky/solidarni-dan-v-roce-2017/
[32] http://kalkulacky2.idnes.cz/cr_kalkulator-ciste-mzdy-2017-sobotka.php

Tablica 7: Obvezni doprinosi

Doprinosi koje plaća radnik	**Stopa**
Osiguranje za mirovinu	6,5 %
Zdravstveno osiguranje	4,5 %
UKUPNO:	**11 %**

Doprinosi koje plaća poslodavac	**Stopa**
a) Osiguranje za mirovinu	21,5 %
b) Osiguranje za bolovanje	2,3 %
c) Osiguranje za zapošljavanje	1,2 %
Mirovinsko osiguranje (a+b+c)	**25 %**
Zdravstveno osiguranje	**9 %**
UKUPNO:	**34 %**

Izvor: Prikaz autora

5. KOMPARATIVNA ANALIZA IZMEĐU REPUBLIKE HRVATSKE I ČEŠKE REPUBLIKE

5.1. Primjeri obračuna plaće u Republici Hrvatskoj

5.1.1. Primjer obračuna plaće s osobnim odbitkom

Pretpostavka:

- Radniku se obračunava bruto plaća prema ugovoru o radu
- Radnik ima osobni odbitak 1,5; s prebivalištem u Splitu

Tablica 8: Obračun plaće s osobnim odbitkom

	Elementi obračuna:			
a)	Brutto plaća	8.500,00		
b)	Osobni koeficjent	1,50		
c)	Stopa prireza %	10,00		
RED. BR.	**Naziv doprinosa**	**Osnovica**	**Stopa %**	**Doprinos**
	DOP.MI 1. STUP	8.500,00	15	1.275,00
	DOP.MO 2. STUP	8.500,00	5	425,00
1	**Doprinos iz plaće**			**1.700,00**
	DOP ZA ZDRAVSTVO	8.500,00	15	1.275,00
	DOP. OZLJEDE NA RADU	8.500,00	0,5	42,50
	DOP. ZA ZAPOŠLJAV.	8.500,00	1,7	144,50
2	**Doprinos na plaću**			**1.462,00**
3	**Osnovica za porez na dohodak**			
	Plaća prije poreza na doh.	6.800,00		
	Osobni odbitak	3.800,00		
	Porezna osnovica	**3.000,00**		
4	**Porez na dohodak**			
	0 - 17.500,00	3.000,00	24	720,00
	17.501,00 - ≥		36	
				720,00
5	**Prirez i netto plaća**			
	Prirez na porez na dohodak	Split	10,00	**72,00**
Netto plaća = brutto - dop iz pl. - porez				**6.008,00**

Izvor: Izračun autor

Objašnjenje primjera:

- Na bruto plaću zaposlenika od 8.500,00 kn obračunamo doprinose iz plaće, mirovinsko osiguranje I. stup 15%, te doprinos za mirovinskog osiguranje II. stup 5%
  8.500,00 * 0,20 = 1.700,00 kn
- Bruto plaća – doprinosi iz plaće – osobni odbitak = osnovica za porez na dohodak
  8.500,00 - 1.700,00 - 3.800,00 = 3.000,00
- Dobiveni iznos oporezujemo stopama od: 24% do iznosa do 17.500,00 kn, a preko iznosa od 17.501,00 s 36%.
- Osnovica za porez * stopa poreza
  3.000,00 * 0,24 = 720,00 kn
- Prirez se obračunava na ukupno dobiveni iznos poreza na dohodak te za grad Split iznosi 10%,
  720,00 * 0,10 = 72,00 kn prireza
- Poslodavac na bruto plaću obračunava doprinose na plaću (doprinos za zdravstveno, doprinos za zaštitu zdravlja na radu temeljem radnog odnosa, doprinos za zapošljavanje).

  8.500,00 * 15 % = 1.275,00 doprinos.za zdravstveno osiguranje
  8.500,00 * 0,5 % = 42,50 doprinos za zaštitu zdravlja
  8.800,00 * 1,7 % = 144,50 doprinos za zapošljavanje

  = 1.462,00 ukupno doprinosi na plaću

  bruto plaća – doprinosi iz plaće – porez i prirez na dohodak = neto plaća
  8.500,00 – 1.700,00 – 720,00 – 72,00 = 6.008,00 kn
- Sveukupni trošak poslodavca iznosi 9.962,00 kn
  što je jednako = bruto plaća 8.500,00 kn + doprinosi na plaću 1.462,00 kn

5.1.2. Primjer obračuna plaće s osobnim odbitkom i jednim djetetom

Pretpostavka:

- Radniku se obračunava bruto plaća prema ugovoru o radu
- Radnik ima osobni odbitak 1,5 - za prvo dijete 0,7
- Prebivalište je u Trogiru

Tablica 9: Plaća - osobni odbitak i jedno dijete

	Elementi obračuna:			
a)	Brutto plaća	8.500,00		
b)	Osobni koeficjent	2,20		
c)	Stopa prireza - %	8,00		
RED. BR.	**Naziv doprinosa**	**Osnovica**	**Stopa %**	**Doprinos**
	DOP.MI 1. STUP	8.500,00	15	1.275,00
	DOP.MO 2. STUP	8.500,00	5	425,00
1	**Doprinos iz plaće**			**1.700,00**
	DOP ZA ZDRAVSTVO	8.500,00	15	1.275,00
	DOP. OZLJEDE NA RADU	8.500,00	0,5	42,50
	DOP. ZA ZAPOŠLJAV.	8.500,00	1,7	144,50
2	**Doprinos na plaću**			**1.462,00**
3	**Osnovica za porez na dohodak**			
	Plaća prije poreza na doh.	6.800,00		
	Osobni odbitak	5.550,00		
	Porezna osnovica	**1.250,00**		
4	**Porez na dohodak**			
	0 - 17.500,00	1.250,00	24	300,00
	17.501,00 - ≤		36	
				300,00
5	**Prirez i netto plaća**			
	Prirez na porez na dohodak		8,00	**24,00**
Netto plaća = brutto - dop iz pl. - porez				**6.476,00**

Izvor: Izračun autora

Objašnjenje primjera:

- Obračun ovog primjera je isti kao u primjeru 5.1.1, razlika je u koeficijentu osobnog odbitka, koji u ovom primjeru iznosi 2,2.
- Osobni odbitak za zaposlenika je 3.800,00 kn a za prvo dijete računamo tako da 2.500,00 * koeficijent 0,7 = 1.750,00. Ukupni odbitak je 5.550,00 kn 3.800,00 + 1.750,00 = 5.550,00 kn.
- U ovom primjeru nema osnovice za obračun poreza i prireza pošto je porezna olakšica veća od osobnog odbitka te je neto plaća veća.

5.1.3. Primjer obračuna plaće s osobnim odbitkom i četvero djece

Pretpostavka

- Radniku se obračunava bruto plaća prema ugovoru o radu
- Radnik ima osobni odbitak 1,5, za prvo dijete 0,7, za drugo dijete 1, za treće dijete 1,4 za četvrto dijete 1,9 što je ukupno 6,5
- s prebivalištem u Trogiru

Tablica 10: Plaća - osobni odbitak i četvero djece

	Elementi obračuna:			
a)	Brutto plaća	8.500,00		
b)	Osobni koeficjent	6,50		
c)	Stopa prireza - %	8,00		
RED. BR.	**Naziv doprinosa**	**Osnovica**	**Stopa %**	**Doprinos**
	DOP.MI 1. STUP	8.500,00	15	1.275,00
	DOP.MO 2. STUP	8.500,00	5	425,00
1	**Doprinos iz plaće**			**1.700,00**
	DOP ZA ZDRAVSTVO	8.500,00	15	1.275,00
	DOP. OZLJEDE NA RADU	8.500,00	0,5	42,50
	DOP. ZA ZAPOŠLJAV.	8.500,00	1,7	144,50
2	**Doprinos na plaću**			**1.462,00**
3	**Osnovica za porez na dohodak**			
	Plaća prije poreza na doh.	6.800,00		
	Osobni odbitak	16.300,00		
	Porezna osnovica			
4	**Porez na dohodak**			
	0 - 17.500,00	-	24	-
	17.501,00 - ≥		36	
				-
5	**Prirez i netto plaća**			
	Prirez na porez na dohodak		8,00	-
Netto plaća = brutto - dop iz pl. - porez				**6.800,00**

Izvor: Izračun autora

Objašnjenje primjer:

Obračun je isti kao u primjeru 5.1.1, razlika je u poreznoj olakšici.

- u ovom primjeru osobni odbitak od 3.800,00 kn za zaposlenika

prvo dijete	2.500,00 *	0,70 = 1.750,00 kn
drugo dijete	2.500,00 *	1,00 = 2.500,00 kn
treće dijete	2.500,00 *	1,40 = 3.500,00 kn
četvrto dijete	2.500,00 *	1,90 = 4.750,00 kn
Što ukupno iznosi		16.300,00 kn

5.1.4. Primjer obračuna bolovanja na teret poslodavca

Pretpostavka:

- Radniku se obračunava bruto plaća prema ugovoru o radu
- Radnik je bio na bolovanju od 01.09 do 17.09. 2017
- Radnik ima osobni odbitak 1,5
- prebivalište je u Karlovcu

Tablica 11: Obračun bolovanja

	Elementi obračuna:			
a)	Brutto plaća-radni dani	4.048,00		
b)	Bruto plaća-bolovanje do 42 dana	3.117,00		
	Ukupno bruto plaća	7.165,00		
c)	Osobni koeficjent	1,50		
d)	Stopa prireza - %	14,00		
RED. BR.	**Naziv doprinosa**	**Osnovica**	**Stopa %**	**Doprinos**
	DOP.MI 1. STUP	7.165,00	15	1.074,75
	DOP.MO 2. STUP	7.165,00	5	358,25
1	**Doprinos iz plaće**			**1.433,00**
	DOP ZA ZDRAVSTVO	7.165,00	15	1.074,75
	DOP. OZLJEDE NA RADU	7.165,00	0,5	35,83
	DOP. ZA ZAPOŠLJAV.	7.165,00	1,7	121,81
2	**Doprinos na plaću**			**1.232,38**
3	**Osnovica za porez na dohodak**			
	Plaća prije poreza na doh.	5.732,00		
	Osobni odbitak	3.800,00		
	Porezna osnovica	**1.932,00**		
4	**Porez na dohodak**			
	0 - 17.500,00	1.932,00	24	463,68
	17.501,00 - ≥		36	
				463,68
5	**Prirez i netto plaća**			
	Prirez na porez na dohodak		14,00	**64,92**
Netto plaća				**5.203,40**

Izvor: Izrada autora

Objašnjenje primjera:

- Radnik radi od ponedjeljka do petka puno radno vrijeme 40 sati tjedno.
- Zbog bolovanja bruto plaća od 8.500,00 kn dijeli se sa brojem radnih sati u tom mjesecu, da dobijemo koliko kuna iznosi jedan radni sat.
- 8.500,00 kn / 168 sati = 50,60 kn/sat
- Dobivena satnica umanjuje se za 30 % (50,60 kn * 0,30) = 35,42 kn/sat,
  Za bolovanje isplaćujemo satnicu u visini 70 %
- Radnik je na bolovanju od 01-09 do 17-09/17 što je 11 radnih dana (ne uključuju se subota i nedjelja).
- Radni dani: 1,4,5,6,7,8,11,12,13,14,15 – 09/17 = 11 dana
- Subota i nedjelja 2,3,9,10,16,17 – 09/17

11 dana bolovanja * 8 sati = 88 sati * 35,42 kn = 3.117,00 kn

10 radnih dana * 8 sati = 80 sati * 50,60 kn = 4.048,00 kn

Bruto plaća 168 sati = 7165,00 kn

Zbog bolovanja bruto plaća je manja jer je osnovica za bolovanje umanjena za 30% te je u konačnici neto plaća manja.

5.1.5. Primjer obračuna plaće od 45.000,00 kn

Pretpostavka:

- Radniku se obračunava bruto plaća prema ugovoru o radu
- Radnik ima osobni odbitak 1,5
- Prebivalište je u Zagrebu

	Elementi obračuna:			
a)	Brutto plaća	45.000,00		
b)	Osobni koeficjent	1,50		
c)	Stopa prireza - %	18,00		
RED. BR.	**Naziv doprinosa**	**Osnovica**	**Stopa %**	**Doprinos**
	Doprinos za mirovinsko osiguranje I stup	45.000,00	15	6.750,00
	Doprinos za mirovinsko osiguranje II stup	45.000,00	5	2.250,00
1	**Doprinos iz plaće**			**9.000,00**
	Doprinos za zdravstveno osiguranje	45.000,00	15	6.750,00
	Doprinos za zaštitu zdravlja na radu	45.000,00	0,5	225,00
	Doprinos za zapošljavanje	45.000,00	1,7	765,00
2	**Doprinos na plaću**			**7.740,00**
3	**Osnovica za porez na dohodak**			
	Plaća prije poreza	36.000,00		
	Osobni odbitak	3.800,00		
	Porezna osnovica	32.200,00		
4	**Porez na dohodak**			
	0 - 17.500,00	17.500,00	24	4.200,00
	17.501,00 - ?	14.700,00	36	5.292,00
				9.492,00
5	**Prirez**			
	Prirez na porez na dohodak		18,00	**1.708,56**
Netto plaća = brutto - dop iz pl. - porez				**24.799,44**

Tablica 12: Plaća od 45.000,00 kn
Izvor: Izrada autor

Objašnjenje primjera:

- Obračun plaće isti je kao u primjeru 5.1.1
- Razlika je u visini plaćanja poreza na dohodak, zbog toga što je bruto plaća veća te porez na dohodak plaćamo stopom od 24 % i stopom od 36 %.

5.2. Primjeri obračuna plaće u Češkoj Republici

5.2.1. Primjer obračuna plaće s osobnim odbitkom

Pretpostavka:

- Radniku se obračunava bruto plaća prema ugovoru o radu
- Radnik ima osobni odbitak u mjesečnom iznosu od 589,00 kn (2.070,00 Kč)

Tablica 13: Plaća s osobnim odbitkom

	Elementi obračuna:			
1.	Brutto plaća	8.500,00		
	Brutto plaća u češkim krunama	29.869,00		
	Naziv doprinosa	**Osnovica**	**Stopa %**	**Doprinos**
	Zdravstveno osiguranje - zaposlenik	8.500,00	4,50	382,50
	osiguranje za mirovinu - zaposlenik	8.500,00	6,50	552,50
2.	**Doprinosi koje plaća zaposlenik**		11,00	**935,00**
3.	**Zdravstveno osig. - poslodavac**	8.500,00	9,00	**765,00**
4.	**Mirovinsko osig. - poslodavac: (a+b+c)**		**25,00**	**2.125,00**
	a) Osiguranje za mirovinu	8.500,00	21,50	1.827,50
	b) Osiguranje za zapošljavanje	8.500,00	1,20	102,00
	c) Osiguranje za bolovanje	8.500,00	2,30	195,50
5.	**Dopr.koje plaća poslodavac (3.+4.)**			**2.890,00**
	Superbruto plaća = a+b+c			
	a) Brutto plaća	8.500,00		
	b) Zdravstveno osiguranje - poslodavac	765,00		
	c) Mirovinsko osiguranje - poslodavac	2.125,00		
6.	**Porezna osnovica**	**11.390,00**		
7.	**Porez na dohodak**	**11.390,00**	**15,00**	**1.708,50**
8.	**Osobni odbitak:**			
	a) za poreznog obveznika			**589,00**
	b) za prvo dijete			
	c) za drugo dijete			
9.	**Porez za uplatu (7.-8.)**			**1.119,50**
10.	**Netto plaća (1.-2.-8.)**			**6.445,50**

Izvor: Izrada autora

Objašnjenje primjera:

- Bruto plaća zaposlenika iznosi 8.500,00 kn što je u češkim krunama 29.869,00 Kč

- Zaposleniku se na bruto plaću obračunava zdravstveno osiguranje od 4,5% te osiguranje za mirovinu od 6,5%
  8.500,00 * 0,11 = 935,00 kn

- Poslodavac na bruto plaću obračunava zdravstveno osiguranje od 9 % te mirovinsko osiguranje od 25 %
  8.500,00 kn * 0,09 = 765,00,00 kn 8.500,00 kn * 0,25 = 2.125,00 kn
- Super bruto plaća (bruto plaća + zdravstveno i mirovinsko osiguranje koje plaća poslodavac) je osnovica za izračun poreza na dohodak.
  8.500,00 + 765,00 + 2.125,00 = 11.390,00

- Porez na dohodak ima jedinstvenu poreznu stopu od 15 %
  11.390,00 * 0,15 = 1.708,50 kn

- Osobni odbitak određen je mjesečno u fiksnom iznosu

- Neto plaća = bruto plaća – zdravstveno osiguranje i osiguranje za mirovinu koje plaća zaposlenik – porez na dohodak
  8.500,00 – 382,5 – 552,50 – (1.708,50 – 589,00) = 6.445,50 kn

5.2.2. Primjer obračuna plaće s osobnim odbitkom i jednim djetetom

Pretpostavka:

- Radniku se obračunava bruto plaća prema ugovoru o radu
- Radnik ima osobni odbitak u mjesečnom iznosu od 589,00 kn (2.070,00 Kč), odbitak za prvo dijete iznosi 318,00 kn (1.117,00 Kč)

Tablica 14: Plaća - osobni odbitak i jedno dijete

	Elementi obračuna:			
1.	Brutto plaća - HRK	8.500,00		
	Bruto plaća u češkim krunama	29.869,00		
	Naziv doprinosa	**Osnovica**	**Stopa %**	**Doprinos**
	Zdravstveno osiguranje - zaposlenik	8.500,00	4,50	382,50
	osiguranje za mirovinu - zaposlenik	8.500,00	6,50	552,50
2.	**Doprinosi koje plaća zaposlenik**		**11,00**	**935,00**
3.	**Zdravstveno osig. - poslodavac**	**8.500,00**	**9,00**	**765,00**
4.	**Mirovinsko osig. - poslodavac: (a+b+c)**		**25,00**	**2.125,00**
	a) Osiguranje za mirovinu	8.500,00	21,50	1.827,50
	b) Osiguranje za zapošljavanje	8.500,00	1,20	102,00
	c) Osiguranje za bolovanje	8.500,00	2,30	195,50
5.	**Dopr.koje plaća poslodavac**			**2.890,00**
	Superbruto plaća =a+b+c			
	a) Brutto plaća	8.500,00		
	b) Zdravstveno osiguranje - poslodavac	765,00		
	c) Mirovinsko osiguranje - poslodavac	2.125,00		
6.	**Porezna osnovica**	**11.390,00**		
7.	**Porez na dohodak**	**11.390,00**	**15,00**	**1.708,50**
8.	**Osobni odbitak:**			
	a) za poreznog obveznika			589,00
	b) za prvo dijete			318,00
	c) za drugo dijete			
	d) za treće dijete			
	Ukupni odbitak:			**907,00**
9.	**Porez za uplatu (7.-8.)**			**801,50**
10.	**Netto plaća (1.-2.-9.)**			**6.763,50**

Izvor: Izračun autora

Objašnjenje primjera:

- Obračun plaće je isti kao u primjeru 5.2.1.
- Porezni odbitak je uvećan za uzdržavanog člana
- Osnovice za obračun poreza umanjuje se za uzdržavane članove

5.2.3. Primjer obračuna plaće s osobnim odbitkom i četvero djece

Pretpostavka:

- Radniku se obračunava bruto plaća prema ugovoru o radu
- Radnik ima osobni odbitak u mjesečnom iznosu od 589,00 kn (2.070,00 Kč), odbitak za prvo dijete iznosi 318,00 kn (1.117,00 Kč), odbitak za drugo dijete 461,00 kn (1.617,00 Kč), odbitak za treće dijete 574,00 kn (2.017,00 Kč)
- Četvrto i svako sljedeće dijete 574,00 kn

Tablica 15: Plaća osobni odbitak i četvero djece

	Elementi obračuna:			
1.	Brutto plaća	8.500,00		
	Brutto plaća u Kč	29.869,00		
	Naziv doprinosa	**Osnovica**	**Stopa %**	**Doprinos**
	Zdravstveno osiguranje - zaposlenik	8.500,00	4,50	382,50
	osiguranje za mirovinu - zaposlenik	8.500,00	6,50	552,50
2.	**Doprinosi koje plaća zaposlenik**		**11,00**	**935,00**
3.	**Zdravstveno osig. - poslodavac**	**8.500,00**	**9,00**	**765,00**
4.	**Mirovinsko osig. - poslodavac: (a+b+c)**		**25,00**	**2.125,00**
	a) Osiguranje za mirovinu	8.500,00	21,50	1.827,50
	b) Osiguranje za zapošljavanje	8.500,00	1,20	102,00
	c) Osiguranje za bolovanje	8.500,00	2,30	195,50
5.	**Dopr.koje plaća poslodavac (3.+4.)**			**2.890,00**
	Superbruto plaća = a+b+c			
	a) Brutto plaća	8.500,00		
	b) Zdravstveno osiguranje - poslodavac	765,00		
	c) Mirovinsko osiguranje - poslodavac	2.125,00		
6.	**Porezna osnovica**	**11.390,00**		
7.	**Porez na dohodak**	**11.390,00**	**15,00**	**1.708,50**
8.	**Osobni odbitak:**			
	a) za poreznog obveznika			589,00
	b) za prvo dijete			318,00
	c) za drugo dijete			460,00
	d) za treće dijete			574,00
	e) za četvrto dijete			574,00
	Ukupni odbitak			**2.515,00**
9.	**Porez za uplatu (7.-8.)**			**-**
10.	**Netto plaća (1.-2.-8.)**			**7.565,00**

Izvor: Izračun autora

Objašnjenje primjera:

obračun je isti kao u primjeru 5.2.1, razlika je u poreznoj olakšici

- porezni odbitak je uvećan za uzdržavane članove obitelji
- osnovice za obračun poreza nema zbog poreznih olakšica

5.2.4. Primjer obračuna bolovanja na teret poslodavca

Pretpostavka:

- Radniku se obračunava bruto plaća prema ugovoru o radu
- Radnik je bio na bolovanju od 01-09 do 17-09/17

Tablica 16: Bolovanje na teret poslodavca

	Elementi obračuna:			
1.	Brutto plaća	4.047,60		
	Bruto plaća bolovanje	1.462,72		
	Ukupno bruto plaća	5.510,32		
	Čeških kruna	19.361,30		
	Naziv doprinosa	**Osnovica**	**Stopa %**	**Doprinos**
	Zdravstveno osiguranje - zaposlenik	4.047,60	4,50	183,14
	Osiguranje za mirovinu - zaposlenik	4.047,60	6,50	264,09
2.	**Doprinosi koje plaća zaposlenik**		**11,00**	**447,24**
3.	**Zdravstveno osig. - poslodavac**	**4.047,60**	**9,00**	**364,28**
	Mirovinsko osig. - poslodavac:			
4.	**(a+b+c)**		**25,00**	**1.011,90**
	a) Osiguranje za mirovinu	4.047,60	21,50	870,23
	b) Osiguranje za zapošljavanje	4.047,60	1,20	48,57
	c) Osiguranje za bolovanje	4.047,60	2,30	93,09
5.	**Dopr.koje plaća poslodavac**			**1.376,18**
	Superbruto plaća = a+b+c			
	a) Brutto plaća	4.047,60		
	b) Zdravstveno osiguranje - poslodavac	364,28		
	c) Mirovinsko osiguranje - poslodavac	1.011,90		
6.	**Porezna osnovica**	**5.424,78**		
7.	**Porez na dohodak**	5.424,78	15,00	**813,72**
8.	**Osobni odbitak:**			
	a) za poreznog obveznika			589,00
	b) za prvo dijete			
	c) za drugo dijete			
	Ukupni odbitak			**589,00**
9.	**Porez za uplatu (7.-8.)**			**224,72**
10.	**Netto plaća (1.-2.-8.)**			**4.838,37**

Izvor: Izračun autora

Objašnjenje primjera:

- Kod izračuna bolovanja radi izračuna satnice uzima se kvartal koji prethodi bolovanju.
  Zaposlenik je svaki mjesec imao istu bruto plaću od 8.500,00 kn
  Tri bruto plaće dijelimo sa brojem odrađenih sati (što je u primjeru 520 sati)
  8.500,00 * 3 = 25.500,00 / 520,00 = 49.038,00 → **49,04 kn/sat**
- Na temelju odredbe Ministarstva rada i socijalnih poslova br. 343/2016 određena je redukcijska granica po kojoj se prosječni iznos kn/sat reducira sa koeficijentom 0,175 prema osiguranju za bolovanje.
  redukcijska granica 268,07 kn * 0,175 → **46,91**

- redukcijsku granicu 46,91 kn korigiramo za 90 % (46,91*0,9) = **42,22** kn
- prosjek 49,09 k - 46,91 kn = 2,18 kn što korigiramo za 60 % = 1,308,00 kn → **1,31 kn**
- **iznos 42,22 kn + 1,31 kn = 43,53 kn/sat za bolovanje**
- **satnicu 43,53 kn smanjujemo za 60 %**
- **43,53 kn * 0,60 = 26,12 kn/sat**
- zaposlenik je bio na bolovanju od 01-09 do 17-09 /17
- Prva tri dana se ne plaćaju prema Zakonu o radu br. 262/2006 Zbirke zakona, od četvrtog dana do četrnaestog dana plaća poslodavac, nakon 14-og dana ide na teret osiguranja za bolovanje.
  Radni dani 1,4 i 5-09/17 nisu plaćeni prema odredbi Ministarstva
  Radni dani 6,7,8,11,12,13,14 – 09/17 = 7 dana * 8 sati = 56 sati bolovanja
  Subota i nedjelja 2,3,9,10,16,17

Bolovanje 56 sati na teret poslodavca	56 sati * 26,12 kn = 1.462,72 kn
Radni dani (8500/21= 404,76 * 10 dana)	= 4.047,60 kn

Doprinosi i porez obračunavaju se na bruto plaću za dane rada.

5.2.5. Primjer obračuna plaće od 45.000,00 kn (140.560,00 Kč)

Pretpostavka:

- Radniku se obračunava bruto plaća prema ugovoru o radu
- Radniku se obračunava solidarna naknada (kada je bruto plaća veća od 32.137,00 kn)

Tablica 17: Plaća u iznosu od 45.000,00 HRK

	Elementi obračuna:			
1.	Brutto plaća	45.000,00		
	Bruto plaća u Kč	158.130,00		
	Naziv doprinosa	**Osnovica**	**Stopa %**	**Doprinos**
	Zdravstveno osiguranje - zaposlenik	45.000,00	4,50	2.026,00
	osiguranje za mirovinu - zaposlenik	45.000,00	6,50	2.926,00
2.	**Doprinosi koje plaća zaposlenik**		**11,00**	**4.952,00**
3.	**Zdravstveno osig. - poslodavac**	**45.000,00**	**9,00**	**4.050,00**
4.	**Mirovinsko osig. - poslodavac: (a+b+c)**		**25,00**	**11.250,00**
	a) Osiguranje za mirovinu	45.000,00	21,50	9.675,00
	b) Osiguranje za zapošljavanje	45.000,00	1,20	540,00
	c) Osiguranje za bolovanje	45.000,00	2,30	1.035,00
5.	**Dopr. koje plaća poslodavac**			**15.300,00**
	Superbruto plaća = a+b+c			
	a) Brutto plaća	45.000,00		
	b) Zdravstveno osiguranje - poslodavac	4.050,00		
	c) Mirovinsko osiguranje - poslodavac	11.250,00		
6.	**Porezna osnovica**	**60.300,00**		
7.	**Porez na dohodak**	**60.300,00**	**15,00**	**9.045,00**
8.	**Solidarna naknada**	**12.863,00**	**7,00**	**900,41**
9.	**Osobni odbitak:**			
	a) za poreznog obveznika			589,00
	b) za prvo dijete			
	c) za drugo dijete			
	Ukupni odbitak			**589,00**
10.	**Porez za uplatu (7.-8.)**			**8.456,00**
11.	**Netto plaća (1.-2.-8.)**			**30.691,59**

Izvor: Izračun autora

Objašnjenje primjera:

- Kod većeg iznosa bruto plaće imamo i solidarnu naknadu od 7 %
- Kada bruto plaća prelazi 32.137,00 kn obračunava se solidarna naknada

Bruto plaća	45.000,00 kn
Bruto preko	-32.137,00 kn
Osnovica za solidarnu naknadu	12.863,00 * 0,07 = 900,41 kn

5.3. Plaća s osobnim odbitkom

Tablica 18: Porezi i doprinosi koje plaćaju zaposlenik i poslodavac

Porezi koje plaća zaposlenik			Porezi koje plaća poslodavac		
	Hrvatska	Češka		Hrvatska	Češka
DOP MO(I + II) STUP	1.700,00		DOP.ZDRAV.OSIG.	1.275,00	
POREZ	720,00		DOP.OZLJEDE NA RADU	42,50	
PRIREZ	72,00		DOP. ZA ZAPOŠLJAV.	144,50	
OSIG. ZA MIROVINU		552,50	ZDRAVSTVENO OSIG.		765,00
ZDRASTV. OSIG.		382,50	OSIG. ZA MIROVINU		1.827,50
POREZ		1.119,50	OSIG. ZA ZAPOŠLJAV.		102,00
SOLIDA. NAKNADA			OSIG. ZA BOLOVANJE		195,50
Ukupno:	**2.492,00**	**2.054,50**	**Ukupno:**	**1.462,00**	**2.890,00**

Izvor: Izračun autora

Kod obračuna dohotka od nesamostalnog rada (plaće) u primjeru kada zaposlenik ima osobni odbitak usporedbom vidimo da u Republici Hrvatskoj i Češkoj Republici zaposlenik ne plaća iste doprinose.

U Republici Hrvatskoj zaposlenik plaća veći iznos na doprinos za mirovinskog osiguranje, ali ima veći osobni odbitak te plaća manji porez na dohodak.

U Češkoj Republici zaposlenik plaća manju sumu na doprinose za zdravstveno osiguranje i osiguranje za mirovinu, ali porez na dohodak je veći u odnosu na zaposlenika iz Republike Hrvatske jer se obračunava na super bruto plaću, osobni odbitak je puno manji nego u Republici Hrvatskoj.

U Republici Hrvatskoj se zaposleniku više oporezuje plaća, iako je u ovom primjeru razlika neznatna, zbog toga što su se skoro izjednačile svote za doprinos za mirovinsko osiguranje iz Republike Hrvatske i porez na plaću iz Češke Republike.

Kod usporedbe doprinosa i poreza koje plaća poslodavac na plaću prema podacima iz tablice 18, vidljivo je da poslodavac u Češkoj Republici plaća više doprinosa na plaću, i snosi veći teret oporezivanja u odnosu na zaposlenika, što u konačnici rezultira tim da zaposlenik u Češkoj Republici ima veću neto plaću.

5.4. Plaća sa osobnim odbitkom i jednim djetetom

Tablica 19: Porezi i doprinosi koje plaćaju zaposlenik i poslodavac

Porezi koje plaća zaposlenik			Porezi koje plaća poslodavac		
	Hrvatska	Češka		Hrvatska	Češka
DOP MO(I + II) STUP	1.700,00		DOP.ZDRAV.OSIG.	1.275,00	
POREZ	300,00		DOP.OZLJEDE NA RADU	42,50	
PRIREZ	24,00		DOP. ZA ZAPOŠLJAV.	144,50	
OSIG. ZA MIROVINU		552,50	ZDRAVSTVENO OSIG.		765,00
ZDRASTV. OSIG.		382,50	OSIG. ZA MIROVINU		1.827,50
POREZ		801,50	OSIG. ZA ZAPOŠLJAV.		102,00
SOLIDA. NAKNADA			OSIG. ZA BOLOVANJE		195,50
Ukupno:	2.024,00	1.736,50	Ukupno:	1.462,00	2.890,00

Izvor: Izračun autora

Kod usporedbe obračuna plaće s osobnim odbitkom i poreznom olakšicom za jedno dijete vidljivo je da su u obje zemlje članice Europske unije doprinosi iz plaće znatno manji.

I u ovom primjeru obje zemlje plaćaju doprinos za mirovinsko osiguranje isti kao u prethodnom primjeru, ali se znatno smanjio porez i prirez.

U Republici Hrvatskoj je doprinos ostao isti, a porez i prirez se smanjio u odnosu na primjer u kojem smo imali samo osobni odbitak za 468,00 kn.

U Češkoj Republici doprinosi za zdravstveno osiguranje i osiguranje za mirovinu su isti, a porez se zbog porezne olakšice smanjio za 318,00 kn.

Doprinosi na plaću koje snose poslodavci ostali su nepromijenjeni.

5.5. Plaća s osobnim odbitkom i četvero djece

Tabela 20: Porezi i doprinosi koje plaćaju zaposlenik i poslodavac

Porezi koje plaća zaposlenik			Porezi koje plaća poslodavac		
	Hrvatska	Češka		Hrvatska	Češka
DOP MO(I + II) STUP	1.700,00		DOP.ZDRAV.OSIG.	1.275,00	
POREZ			DOP.OZLJEDE NA RADU	42,50	
PRIREZ			DOP. ZA ZAPOŠLJAV.	144,50	
OSIG. ZA MIROVINU		552,50	ZDRAVSTVENO OSIG.		765,00
ZDRASTV. OSIG.		382,50	OSIG. ZA MIROVINU		1.827,50
POREZ			OSIG. ZA ZAPOŠLJAV.		102,00
SOLIDA. NAKNADA			OSIG. ZA BOLOVANJE		195,50
Ukupno:	1.700,00	935,00	Ukupno:	1.462,00	2.890,00

Izvor: Izračun autora

Kod usporedbe plaće s osobnim odbitkom i poreznom olakšicom za četvero djece, vidljivo je iz tablice 20, da ni u Republici Hrvatskoj ni u Češkoj Republici zaposlenik ne plaća porez na dohodak iz plaće s obzirom na veliku poreznu olakšicu.

5.6. Plaća sa obračunatim bolovanjem

Tablica 20: Porezi i doprinosi koje plaćaju zaposlenik i poslodavac

Porezi koje plaća zaposlenik			Porezi koje plaća poslodavac		
	Hrvatska	Češka		Hrvatska	Češka
DOP MO(I + II) STUP	1.433,00		DOP.ZDRAV.OSIG.	1.074,75	
POREZ	463,68		DOP.OZLJEDE NA RADU	35,83	
PRIREZ	64,92		DOP. ZA ZAPOŠLJAV.	121,81	
OSIG. ZA MIROVINU		264,09	ZDRAVSTVENO OSIG.		364,28
ZDRASTV. OSIG.		183,14	OSIG. ZA MIROVINU		870,23
POREZ		224,72	OSIG. ZA ZAPOŠLJAV.		48,57
SOLIDA. NAKNADA			OSIG. ZA BOLOVANJE		93,09
Ukupno:	1.961,60	671,95	Ukupno:	1.232,39	1.376,17

Izvor: Izračun autora

U Republici Hrvatskoj bolovanje do 42 dana ide na teret poslodavca. Bruto plaća se smanjuje te je osnovica za obračun doprinosa i poreza manja, plaća se manje doprinos za mirovinsko osiguranje i manji je porez i prirez .

U Češkoj Republici bolovanje ide na teret poslodavca do 14 dana, s tim da se prva tri dana ne plaćaju, te je bruto plaća puno manja u odnosu na primjer iz tablice 13.

5.7. Plaća od 45.000,00

Tablica 21: Porezi i doprinosi koje plaćaju zaposlenik i poslodavac

Porezi koje plaća zaposlenik			Porezi koje plaća poslodavac		
	Hrvatska	Češka		Hrvatska	Češka
DOP MO(I + II) STUP	9.000,00		DOP.ZDRAV.OSIG.	6.750,00	
POREZ	9.492,00		DOP.OZLJEDE NA RADU	225,00	
PRIREZ	1.708,56		DOP. ZA ZAPOŠLJAV.	765,00	
OSIG. ZA MIROVINU		2.926,00	ZDRAVSTVENO OSIG.		4.050,00
ZDRASTV. OSIG.		2.026,00	OSIG. ZA MIROVINU		9.675,00
POREZ		8.456,00	OSIG. ZA ZAPOŠLJAV.		540,00
SOLIDA. NAKNADA		970,41	OSIG. ZA BOLOVANJE		1.035,00
Ukupno:	20.200,56	14.378,41	Ukupno:	7.740,00	15.300,00

Izvor: Izračun autora

Kod usporedbe oporezivanja plaće od 45.000,00 kn vidljivo je da su u Republici Hrvatskoj doprinosi za mirovinsko osiguranje veći, a da plaću ne oporezujemo samo sa stopom od 24 % već i sa stopom od 36 %.

U Češkoj Republici također su veći doprinosi za zdravstveno osiguranje i osiguranje za mirovinu, veći je i porez ali s obzirom na veliku bruto plaću, plaća se i solidarna naknada u iznosu od 7 %.

U ovom primjeru vidljiva je velika razlika oporezivanja u Republici Hrvatskoj u odnosu na Češku Republiku.

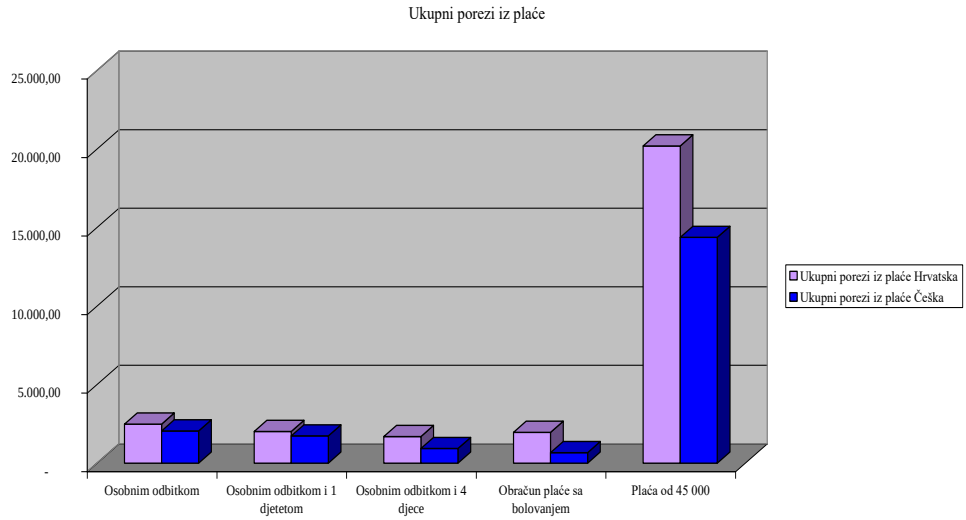
5.8. Tablica i grafikoni - komparativni prikazi poreza na dohodak od nesamostalnog rada

Tablica 22: Porezi IZ i NA plaću kod različitih primjera obračuna

	OSOBNIM ODBITKOM		OSOBNIM ODBITKOM i 1 DIJETE		OSOBNI ODBITAK i 4 DJECE		OBRAČUNOM BOLOVANJA		OD 45.000,00	
	RH	**CZ**	**RH**	**CZ**	**RH**	**CZ**	**RH**	**CZ**	**RH**	**CZ**
DOP.MO (I + II STUP)	1.700,00		1.700,00		1.700,00		1.433,00		9.000,00	
POREZ	720,00		300,00		-		463,68		9.492,00	
PRIREZ	72,00		24,00		-		64,92		1.708,56	
OSIG. ZA MIROVINU		552,50		552,50		552,50		264,09		2.926,00
ZDRASTV. OSIG.		382,50		382,50		382,50		183,14		2.026,00
POREZ		1.119,50		801,50		-		224,72		8.456,00
SOLIDA. NAKNADA		-		-		-		-		970,41
Ukupno porezi iz plaće:	**2.492,00**	**2.054,50**	**2.024,00**	**1.736,50**	**1.700,00**	**935,00**	**1.961,60**	**671,95**	**20.200,56**	**14.378,41**
Bruto plaća	**8.500,00**	**8.500,00**	**8.500,00**	**8.500,00**	**8.500,00**	**8.500,00**	**7.165,00**	**5.510,32**	**45.000,00**	**45.000,00**
Neto plaća	**6.008,00**	**6.445,50**	**6.476,00**	**6.763,50**	**6.800,00**	**7.565,00**	**5.203,40**	**4.838,37**	**24.799,44**	**30.621,59**

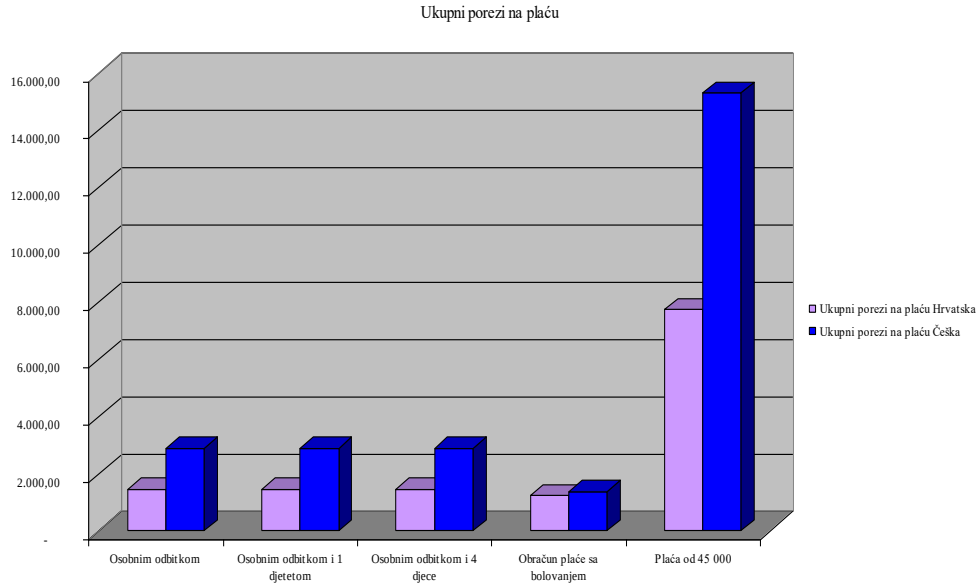
	OSOBNIM ODBITKOM		OSOBNIM ODBITKOM i 1 DIJETE		OSOBNI ODBITAK i 4 DJECE		OBRAČUNOM BOLOVANJA		OD 45.000,00	
	RH	**CZ**	**RH**	**CZ**	**RH**	**CZ**	**RH**	**CZ**	**RH**	**CZ**
DOP. ZDRAV.OSIG.	1.275,00		1.275,00		1.275,00		1.074,75		6.750,00	
DOP. OZLJEDE NA RADU	42,50		42,50		42,50		35,83		225,00	
DOP. ZA ZAPOŠLJAV.	144,50		144,50		144,50		121,81		765,00	
ZDRAV. OSIG.		765,00		765,00		765,00		364,28		4.050,00
OSIG. ZA MIROVINU		1.827,50		1.827,50		1.827,50		870,23		9.675,00
OSIG. ZA ZAPOŠLJAV.		102,00		102,00		102,00		48,57		540,00
OSIG. ZA BOLOVANJE		195,50		195,50		195,50		93,09		1.035,00
Ukupno porezi na plaću:	**1.462,00**	**2.890,00**	**1.462,00**	**2.890,00**	**1.462,00**	**2.890,00**	**1.232,39**	**1.376,17**	**7.740,00**	**15.300,00**
Bruto plaća	**8.500,00**	**8.500,00**	**8.500,00**	**8.500,00**	**8.500,00**	**8.500,00**	**7.165,00**	**5.510,32**	**45.000,00**	**45.000,00**
Ukupni trošak plaće	**9.962,00**	**11.390,00**	**9.962,00**	**11.390,00**	**9.962,00**	**11.390,00**	**8.397,39**	**6.886,49**	**52.740,00**	**60.300,00**

Izvor.: Izračun autora

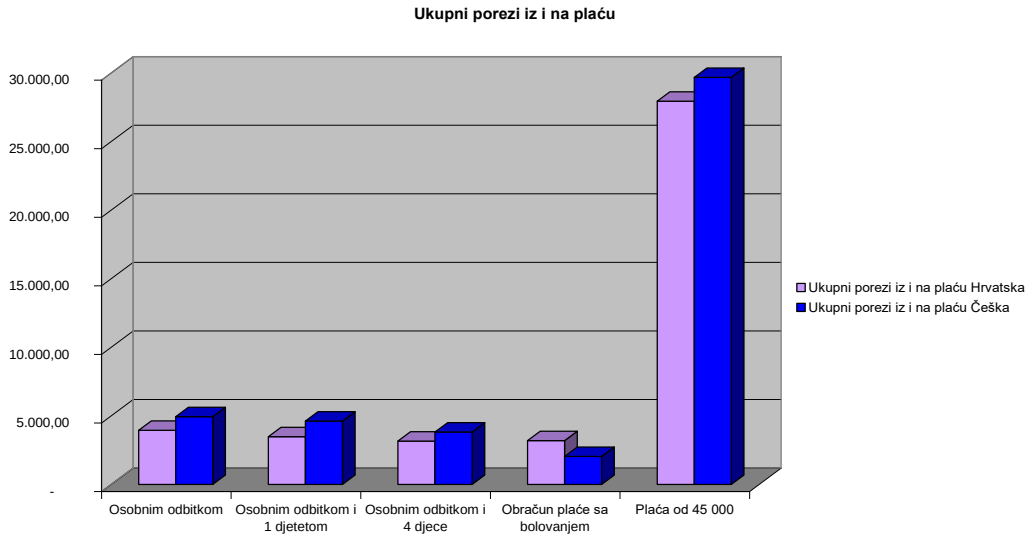
Graf 1: Porezi iz plaće
Izvor: Izrada autora

Na grafu 1 vidljivo je da su doprinosi i porezi koje plaća zaposlenik u Češkoj Republici manji u odnosu na Republiku Hrvatsku, u primjeru s osobnim odbitkom i poreznom olakšicom za jedno dijete davanja su skoro neznatna, ali kada se radi o osobnom odbitku i olakšicom za četvero djece, bolovanju i plaći od 45.000,00 kn oporezivanje u Češkoj Republici je znatno manje.

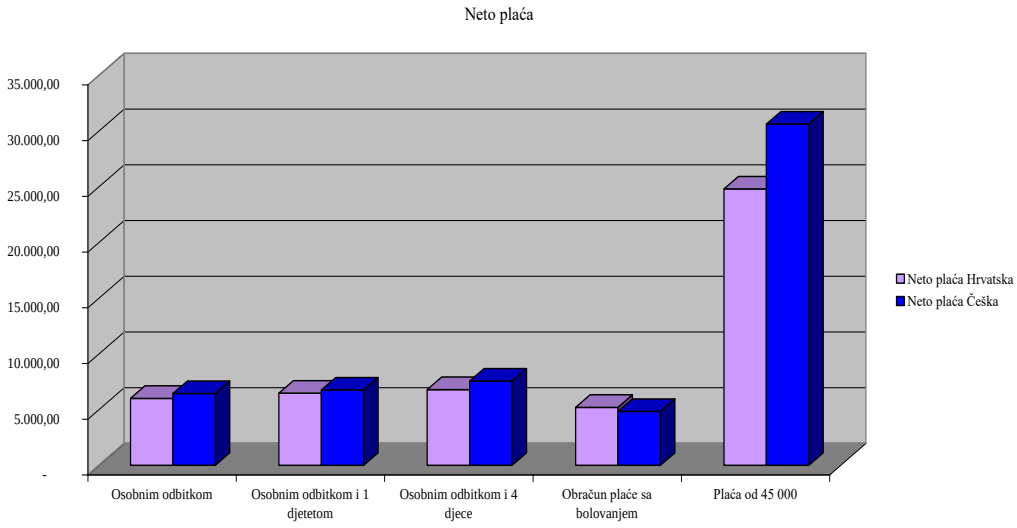
Graf 2: Porezi na plaću
Izvor: Izrada autora

Na grafu 2 vidljivo je da su doprinosi na plaću veći u Češkoj Republici, tek kod obračuna bolovanja su skoro izjednačeni.

Graf 3: Ukupni porezi iz plaće i na plaću
Izvor: Izrada autora

Na Grafu 3 vidljivo je da su ukupni porezi iz i na plaću veći u Češkoj Republici zato što poslodavac u Češkoj Republici snosi veći teret oporezivanja u odnosu na Republiku Hrvatsku. Razlika je kod obračuna bolovanja zbog većih korekcija na bruto plaći.

Graf 4: Neto plaća
Izvor: Izrada autora

Na grafu 4 vidljivo je da u Češkoj Republici je neto plaća viša u odnosu na Republiku Hrvatsku, s obzirom da su doprinosi iz plaće u Češkoj Republici manji kao i porez na plaću.

6. ZAKLJUČAK

Komparativnom analizom između Republike Hrvatske i Češke Republike došli smo do sljedećeg zaključka:
U Republici Hrvatskoj oporezivanje dohotka od nesamostalnog rada (plaća) oporezuje se s dvije porezne stope od 24 % i 36 %.
Kad bruto plaću umanjimo za doprinose, dobijemo osnovicu za plaćanje poreza na dohodak. Koliko ćemo platiti poreza ovisi o osobnom odbitku pojedinca i poreznim olakšicama. Kod iste bruto plaće s različitim poreznim olakšicama zaposlenik će dobiti manju ili veću neto plaću.

Što su nam porezne olakšice veće, plaćamo manji, ili uopće ne plaćamo, porez na dohodak od nesamostalnog rada. Ako zaposlenik ima veliku bruto plaću, a ima i velike porezne olakšice platit će porez na dohodak od nesamostalnog rada jer će osnovica za porez na dohodak do 17.500,00 kn biti oporeziva s 24 % a preko 17.500,00 kn s 36 %.
Kod obračuna bolovanja do 42 dana, porezi i doprinosu iz plaće su manji iz razloga što se za dane bolovanja bruto plaća umanjuje za 30% , te je osnovica za porez i doprinose manja.

U Češkoj Republici način obračuna plaće je isti kao u Republici Hrvatskoj, samo je razlika u strukturi doprinosa.
Plaćanje poreza i doprinosa na istu bruto plaću značajno utječu porezne olakšice, a preko 32.137,00 kn plaća se i solidarna naknada od 7 %.

Prilikom obračuna bolovanja do 14 dana, satnica se nekoliko puta korigira te se umanjuje za 40 %, s time što se prva tri dana ne plaćaju. Razlog ne plaćanja prva tri dana, proizlazi iz praćenja statistike bolovanja, koje je pokazalo da se najviše bolovanja otvara nakon vikenda. S obzirom da je Češka Republika poznata po proizvodnji piva, muška populacija nakon radnog tjedna bila je sklona provesti vikend u pivnicama te ponedjeljkom otvarati bolovanje radi mamurluka.
Ova činjenica nije išla u prilog Vladi, zbog trošenja državnih sredstava te je donijela odluku da rastereti poslodavce, a kazni nedolično ponašanje.
Zbog toga, kod obračuna bolovanja bruto plaća se znatno smanjuje te se plaća manje doprinosa i poreza, ali znatno se smanjuje i neto plaća.

Oporezivanje dohotka od nesamostalnog rada vrlo je slično u obje zemlje Europske unije. Razlike su vidljive u strukturi plaćanja doprinosa iz plaća koje iznose 11 % u Češkoj Republici dok u Republici Hrvatskoj iznose 20 % te plaćanju poreza na dohodak od nesamostalnog rada koji u Republici Hrvatskoj ima dvije stope koje su veće nego u Češkoj Republici. Iako je stopa poreza na dohodak u Češkoj Republici 15 %, ona se plaća na super bruto plaću te je u konačnici veća od 15 % jer se plaća na bruto plaću koja je uvećana za doprinose koje plaća poslodavac .

U Republici Hrvatskoj plaća se prirez koji određuje svaka općina ili grad posebno, ali se zato u Češkoj Republici plaća solidarna naknada na plaću veću od 32.137,00 kn.
Razlike između ove dvije članice Europske unije su i u tome što doprinosi na plaće u Republici Hrvatskoj iznose 17,2 % a u Češkoj Republici 34 %. U Republici Hrvatskoj veći teret oporezivanja dohotka od nesamostalnog rada je na zaposleniku, dok je u Češkoj Republici veći teret oporezivanja na poslodavcu, što u konačnici znači da zaposlenik u Češkoj Republici ima manje porezno opterećenje, a veću neto plaću.

Kod usporedbe plaćanja doprinosa iz i na plaću vidljivo je da se u Republici Hrvatskoj izdvaja 37,2 % dok se u Češkoj Republici 45 %. Iako smo skloni reći da je oporezivanje u Republici Hrvatskoj znatno veće vidimo da je u Češkoj Republici veće za 7,8 %.

Na temelju svega navedenog, možemo reći da je oporezivanje dohotka od nesamostalnog rada vrlo važno jer utječe na ekonomski položaj te osobnu potrošnju poreznog obveznika te puni državni proračun.

Republika Hrvatska i Češka Republika članice su Europske unije te su prošle tranzicijsku fazu svog gospodarstva, ali što se tiče oporezivanja svaka ima svoje specifičnosti nacionalnog regulatornog i poreznog okvira.

LITERARURA

1. Božina,A., Damjanović Novak, Z., Miletić, A., Turković-Jarža, L., Vidović, A., Vuk, J. (2015): Obračun plaća, naknada, drugog dohotka uz prikaz u JOPPD-u, RRIF plus, Zagreb
2. Kesner-Škreb, M., Kuliš, D. (2010): Porezni vodič za građane, Institut za javne financije, Zaklada Friedrich Ebert, Zagreb
3. Šubrt, B., Leiblová, Z., Príhodová, V., Skoumalová, A., Danék, A., Přikrylová, H., Šimčiková, R., Lukešová, D., Dorčäková, J., Mikyska, M. (2016): ABECEDA Mzdové účetní, (26), ANAG, Praha
4. Vybihal, V., i kolektiv (2016): Mzdové účetnictví , GRADA Publishing, a.s., Praha
5. Uljanović, I., Bartolec, S. (2015): Osobni odbitak - značajke, povijesni pregled i izmjene, Porezni vjesnik, (1), str. 46-50
6. Narodne novine, (2016): Zakon o porezu na dohodak, Narodne novine d.d. Zagreb, broj 115
7. Narodne novine, (2016): Uredba o visini minimalne plaće, Narodne novine d.d. Zagreb, broj 115
8. business center.cz (2016): Radnik [Internet], raspoloživo na: (https://business.center.cz/business/pojmy/., [03.11.2017]
9. Ekonomski fakultet Zagreb (2015): Opće karakteristike poreza na dohodak [Internet], raspoloživo na: http://web.efzg.hr/dok/fin/nsokol//4 DOHODAK I POREZ NA PROMET NEKRETNINA 2015.pptx. [03.11.2017]
10. Idnes.cz/Finance (2017): Návrh progresivní dané z příjmu od ČSSD v roce 2017 [Internet], raspoloživo na: http://kalkulacky2.idnes.cz/cr_kalkulator-ciste-mzdy-2017-sobotka.php [07.11.2017]
11. Institut za javne financije (2005): Uvod o porezima [Internet], raspoloživo na: http://www.ijf.hr/porezni_vodic/05-05/porezi.pdf, [10.11.2017]
12. Investujeme.cz (2016): Solidarni dan [Internet], raspoloživo na: https://www.investujeme.cz/clanky/solidarni-dan-v-roce-2017/., [03.11.2017]
13. Ministarstvo financija – Porezna uprava (2016): Prirez porezu na dohodak [Internet], raspoloživo na: https://www.porezna-uprava.hr/HR_porezni_sustav/Stranice/prirez_porezu_na_dohodak.aspx [15.11.2017]

14. Ministarstvo financija – Porezna uprava (2017): Plaće/mirovine [Internet], raspoloživo na: https://www.porezna-uprava.hr/Gradani/Stranice/Place%20i%20mirovine/Radnik.aspx, [15.11.2017]
15. Ministarstvo financija – Porezna uprava (2017): Radnik [Internet], raspoloživo na:, https://www.porezna-uprava.hr/Gradani/Stranice/Place%20i%20mirovine/Radnik.aspx
16. Ministarstvo financija – Porezna uprava (2017): Rezident i nerezident [Internet], raspoloživo na: https://www.porezna-uprava.hr/baza_znanja/Stranice/Nerezident.aspx, [14.11.2017]
17. Ministarstvo práce a sociálních véci (2016): Informace o minimální mzdě od 1. ledna 2017 [Internet], raspoloživo na: https://www.mpsv.cz/files/clanky/28272/Informace_o_MMe_od_1_ledna_2017_na_web_MPSV.pdf [19.11.2017]
18. Raiffeisen Mirovinski fondovi: Tri mirovinska stupa [Internet], raspoloživo na: https://www.rmf.hr/default.aspx?id=99 [18.11.2017]
19. Sbirka zakona (1992): Zákon České národní rady o daních z příjmů, br. 586 [Internet], raspoloživo na: https://www.zakonyprolidi.cz/cs/1992-586, [19.11.2017]
20. Sbirka zakona (1992): Zákon České národní rady o pojistném na všeobecné zdravotní pojištění, br 592 [Internet], raspoloživo na: https://www.zakonyprolidi.cz/cs/1992-592, [19.11.2017],
21. Sbirka zakona (1997): Zákon o veřejném zdravotním pojištění, br 48 [Internet], raspoloživo na: https://www.zakonyprolidi.cz/cs/1997-48, [19.11.2017]
22. Sbirka zakona (2004): Zákon o zaměstnanosti, br. 435 [Internet], raspoloživo na: https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2004-435, [19.11.2017]
23. Sbirka zakona (2006): Zákon o nemocenském pojištění, br. 187 [Internet], raspoloživo na: https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2006-187, [19.11.2017]
24. Sbirka zakona (2006): Zákoník práce, br. 262 [Internet], raspoloživo na: https://zakony.centrum.cz/zakonik-prace/, [19.11.2017]

PRILOZI

Slika 1: Doprinosi iz plaće
Slika 2: Doprinosi na plaću
Slika 3: Prikaz obveznih doprinosa u Češkoj Republici

Tablica 1: Podjela poreza
Tablica 2: Osobni odbitak
Tablica 3: Stope poreza na dohodak na mjesečnoj osnovici
Tablica 4:Stope poreza na dohodak na godišnjoj osnovici
Tablica 5: Stope prireza u Republici Hrvatskoj
Tablica 6: Osobni odbitak u Češkoj Republici
Tablica 7: Obvezni doprinosi
Tablica 8: Obračun plaće s osobnim odbitkom
Tablica 9: Plaća - osobni odbitak i jedno dijete
Tablica 10: Plaća - osobni odbitak i četvero djece
Tablica 11: Obračun bolovanja
Tablica 12: Plaća od 45.000,00 kn
Tablica 13: Plaća s osobnim odbitkom
Tablica 14: Plaća - osobni odbitak i jedno dijete
Tablica 15: Plaća osobni odbitak i četvero djece
Tablica 16: Bolovanje na teret poslodavca
Tablica 17: Plaća u iznosu od 45.000,00 HRK
Tablica 18: Porezi i doprinosi koje plaćaju zaposlenik i poslodavac
Tablica 19: Porezi i doprinosi koje plaćaju zaposlenik i poslodavac
Tablica 20: Porezi i doprinosi koje plaćaju zaposlenik i poslodavac
Tablica 21: Porezi i doprinosi koje plaćaju zaposlenik i poslodavac
Tablica 22: Porezi IZ i NA plaću kod različitih primjera obračuna

Graf 1: Porezi iz plaće
Graf 2: Porezi na plaću
Graf 3: Ukupni porezi iz plaće i na plaću
Graf 4: Neto plaća

SAŽETAK

Oporezivanja dohotka od nesamostalnog rada u Republici Hrvatskoj i Češkoj Republici nije jednako već ovisi o specifičnostima zakonodavnog i poreznog okvira.
Porez na dohodak jedan je od najizdašnijih fiskalnih instrumenata prikupljanja novca.
Problematika rada je unaprijed zadana važećim zakonskim propisima i aktima u obje zemlje.
Komparativnom metodom analizirano je oporezivanje dohotka od nesamostalnog rada u dvije zemlje Europske unije, da bi se utvrdile razlike i sličnosti poreznog tereta. Prikazan je obračun poreza od nesamostalnog rada te istraženi osnovni pojmovi, tehnike oporezivanja i stope poreza.

Ključne riječi: dohodak od nesamostalnog rada, oporezivanje, porezni stope

SUMMARY

Employment income taxation in Republic of Croatia and Czech Republic are not the same and they depend on the legislative and taxational laws in both countries. Employment income taxation is on of the largest fiscal instruments of state income. Thesis issues in this paper are predetermined by existing legal acts and regulations in both countries. The comparative method is used to analyse the employment income taxation in Croatia and Czech republic in order to determine differences and similarities of the tax burden. The employment income tax calculation is shown in this work and also the basic terms, tax techniques and tax rates.

Key Words: emloyment income taxation, taxation, tax rates